EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 148, 1 Temmuz '96

Güç birliğinin sorunları ve komünistlerin görevleri

Çok parçalılıktan öteye aşırı bir iç kopukluğu yaşamak, yakın zamana kadar devrimci hareketin temel bir zaafı durumundaydı. Hareketin küçük-burjuva kimliğiyle, bu kimliğin ürünü politik kültürle yakın bir ilişkisi olmakla birlikte, sözü edilen aşırı kopukluğun tek nedeni bu değildi. Bunun 12 Eylül sonrasının kitlelerden kopma, güçten düşme ve bunun sonucu olarak iddiasızlaşma olgusuyla da yakın bir bağı vardı. Uzun yıllar kitlelerden kopuk kalmak, dolayısıyla siyasal mücadele sürecini etkileme yeteneğini de yitirmek, beraberinde, devrimci siyasal mücadelenin her zaman için temel bir ihtiyacı olan tüm devrimci kuvvetlerin güç ve eylem birliği sürecine ilgisiz kalmayı da getirebilmiştir.

Güç ve eylem birliği sorunlarının tam da Gazi Direnişiyle birlikte gündeme zayıf da olsa yeniden girmesi bu açıdan dikkate değerdir. Kitle hareketinde politizasyon ile bunun devrimci örgütler için bir güçlenme zeminine dönüşmesi, devrimci mücadelenin sorunlarına, bu arada güç ve eylem birliği sorununa da artan bir sorumlulukla yaklaşmaya uygun bir ortam yaratmış oldu. Yine de '95 yılı için bu daha çok belirli semtlerle ve bu semtlerde çalışan devrimci örgütler arası yerel ilişkilerle sınırlı kaldı. Kaldı ki, bu sınırlı gelişmenin paradoksal bir yanı da vardı. Aynı olumlu sürece küçük-burjuva rekabetçiliği, grupçu çekişme ve didişmeler türünden geleneksel zaaflar da eşlik etti. Örgütlerin geleneksel kimliği ve kültürü kadar semtlerin sosyal-kültürel ortamı da, gelişen birlik eğilimini gerisin geri kendi içinde boğan bu zaafları depreştirdi.

Fakat '96'nın hızlanan olayları, kitle hareketindeki yeni çıkışlar, devrimci hareketin bu gelişmeler içinde tuttuğu yer ve nihayet sermaye iktidarının bu gelişmenin önünü kesmek üzere son aylarda başlattığı genel karşı saldırı, değişik yönlerden, güç birliği sorununu gündeme sokan, onu acil bir ihtiyaç haline getiren bir etkide bulundular.

Devrimci güç ve eylem birliğine yönelik son gelişmeleri kendini dayatan bu ihtiyaca bir yanıt olarak değerlendirmek gerekir. Gelişmelerin basıncı, içinden geçilmekte olan çatışma döneminin kritik mahiyeti ve bunun beslediği devrimci sorumluluk bilinci, devrimci parti ve örgütleri bu doğrultuda harekete geçmeye zorladı. Haziran ayı içinde başlayan görüşmeler geçtiğimiz günlerde yayınlanan bir bildiriyle kamuoyuna da duyuruldu. DHKC, EKİM, MLKP, TKP/Kıvılcım, TKP/ML, TDP, TİKB, ERNK ve DHP adına yayınlanan bu ortak bildiride, halen sürmekte olan görüşmelerle, devrimci parti ve örgütler arasında bir mücadele ve eylem birliğinin hedeflendiği açıklandı.

Bu devrimci siyasal mücadele açısından son derece önemli bir olumlu adımdır. Kuşkusuz görüşmeler henüz sürmektedir ve sorunun bir sonuca bağlandığını söylemek için vakit henüz erkendir. Geleneksel örgütlerin bilinen zaafları, bu zaafların 1 Mayıs'ı izleyen günlerdeki iç karartıcı tezahürü, birliği gerçekleştirme sürecinin sancısız gerçekleşeceği konusunda hayallere yer olmadığını gösteriyor. Fakat yine de sürecin başlamış olması başlı başına olumlu bir gelişmedir. Bu, gelinen yerde bu sorumluluktan artık geri durulamadığını göstermektedir. Devrimci parti ve örgütlerin güç ve eylem birliği devrimci siyasal mücadeleyi ileriye taşımada önemli bir olanaksa eğer, bu olanağı gereğince

kullanabilmek de ancak önemine uygun bir çaba ve iç mücadelenin sonucu olarak mümkün olabilecektir.

***

Öncelikle altını çizelim ki, devrimci örgütler güç ve eylem birliğini gerçekleştirmek doğrultusunda somut çalışmalara girişerek, yalnızca bugüne kadar ihmal ettikleri bir devrimci sorumluluğun gereklerini yerine getirmiş oluyorlar. Bir başka ifadeyle, sorun devrimci açıdan, devrime ve emekçi yığınlara karşı sorumluluk açısından ele alındığında, yapılan bir yükümlülüğün gereklerini yerine getirmeye çalışmaktan başka bir şey değildir. Dolayısıyla, birlik sürecine katılmak fedekarlık ya da lütufkarlık değil, bugüne kadarki duyarsızlığın ve sorumsuzluğun nihayet bir yana bırakılması anlamına gelmektedir. Bu noktanın altını çiziyoruz; zira bunun bilincinde olmak, soruna ve sorumluluğa bu açıdan yaklaşabilmek, birlik görüşmeleri sürecinin olumlu bir sonuca bağlanmasını önemli ölçüde kolaylaştıracak.

Tüm devrimci kuvvetler arasında sağlanması gereken güç birliği devrimci siyasal mücadelenin temel ve bugün için ayrıca çok yakıcı bir ihtiyacı olduğuna göre, komünistler de soruna bunun gerektirdiği bir duyarlılık, gayret ve sorumlulukla yaklaşabilmelidirler. Dahası bu konuda örnek ve sürükleyici bir rol oynamalıdırlar. Sürükleyicilik burada geleneksel darkafalılığa özgü bir "önderlik iddiası" biçiminde değil, fakat birliğin gerçekleşmesi için azami çaba, fedakarlık ve özen olarak anlaşılmalıdır. Gerçek bir önderlik konumu, kapasitesi ve yeteneği, kendisini, doğru bir politik çizginin ötesinde, tam da bu alanlardaki pratik tutumda ortaya koyar.

Başlamış bulunan sürece komünist militanlar özel bir ilgi göstermeli ve bu ilgiyi bulundukları alanlardaki tüm devrimci militanlara ve devrimci örgütlerin tabanını oluşturan kitlelere yaymalıdırlar. Bugün için güç birliğine yönelik en acil pratik görevlerden biri budur. Birlik doğrultusundaki gelişmelerin devrimci tabana maledilmesi ve bunun birliğin olumlu bir sonuca bağlanması doğrultusunda bir basınca dönüştürülmesi sürecin seyrini kolaylaştıracaktır. Kaldı ki güç birliği alanındaki zaafın sadece örgütlerin merkezi politikalarından kaynaklandığını sanmak da bir yanılgıdır. Tabandaki kadro ve sempatizanlar da bu zaafa uygun bir politik kültürle yoğrulmuştur. Grupçuluk, önyargılar, rekabete ve didişmeye eğilim, tabandaki devrimci kadrolara da egemen bir kültür, bir davranış tarzıdır. Dolayısıyla birlik mücadelesini devrimci tabanda da etkili bir biçimde sürdürmek gerekir.

Hemen ekleyelim ki, içinde bulunduğumuz yılın kitlesel çıkışları, bu çıkışlar içindeki devrimci buluşmalar ve ortak davranışlar, tabanda, devrimci güç ve eylem birliğine uygun bir ortam yaratmış bulunmaktadır. Bundan en iyi biçimde yararlanmak, bu ortamı amacına uygun bir biçimde değerlendirmek her alandaki komünist militanların görevidir. Devrimci parti ve örgütlerin güç ve eylem birliği girişimlerini kamuoyuna açıklamış bulunmaları bunu ayrıca kolaylaştıran bir etkide bulunacaktır. Bu imkan daha bilinçli bir biçimde kullanılabilmelidir.

***

Son siyasal gelişmeler, özellikle 1 Mayıs'ı izleyen genel karşı-devrim saldırısı, devrimci cephede güç ve eylem birliğini yakıcı bir ihtiyaç haline getirdi. Zira devletin kaybettiği mevzileri geri almayı amaçlayan bu genel karşı saldırısını püskürtmenin temel önkoşullarından biri de mevcut devrimci kuvvetlerin olanaklı en ileri bir düzeydeki mücadele birliğidir. Bu yalnızca birleşik bir direniş odağı yaratmak yoluyla, güç dengesini devrim cephesi lehine güçlendirmekle kalmayacak, fakat yanısıra, daha geniş kitlelere moral ve cesaret kazandırarak genel direnme gücünü çoğaltacak, direniş saflarını hızla genişletecek, bu arada toplumsal muhalefeti düzenin icazet sahasına hapsetmeye çalışan reformist odakların etkisizleştirilmesini de kolaylaştıracaktır. Komünistlerin birlik sorununa artan bir vurgu yapmaları, genel bir zaafın giderilmesinden öteye, bu güncel gerçeklerle de yakından bağlantılıdır.

Fakat öte yandan, devrimci güç birliğinin devrimci mücadele süreçlerini daha ileri noktalara taşımanın olanaklarından yalnızca biri olduğunu gözönünde bulundurmak, buna olduğundan fazla bir

anlam ve işlev de yüklememek gerekir. Dün olduğu gibi bugün de genel devrimci siyasal mücadele sürecinin en temel zaafı, işçi sınıfı hareketinin devrimci bir mecraya hala da geçememiş olmasıdır. Mücadele, temelde ve son tahlilde, sınıflar arasında geçmektedir. Devletle devrimci kuvvetler arasındaki çatışma bunun ön plandaki politik bir yansımasıdır. Fakat eğer işçi sınıfı ve emekçiler bu mücadelede etkin ve dolaysız bir biçimde yer almıyorlarsa, devrimci kuvvetler açısından mücadele güçsüz ve etkisiz olmakla kalmayacak, sağlıksız zeminlere kaymaya da müsait olacaktır.

Elbette devrimci güç ve eylem birliğinin kendisi, işçi sınıfı ve emekçilerin daha geniş kesimlerini devrimci mücadele sahnesine çekme, bunu kolaylaştırma ana amacına sıkı sıkıya bağlıdır. Bu açıdan düşünüldüğünde, iki alandaki görev ve sorumlulukları karşı karşıya koymaya kalkmak kadar anlamsız bir davranış olamaz. Ama buna rağmen konuya değinmemiz nedensiz değildir. Gerek devrimci demokrat örgütlerin sınıfa uzaklıkla aynı anlama gelen geleneksel halkçı politik kimliği, gerekse Gazi Direnişini izleyen dönemde bunun yeni bir güçle depreşmiş olması gerçeği, devrimci mücadelenin bugünkü en temel zaafına doğru bir biçimde işaret etmemizi zorunlu kılmaktadır. Komünistler için bunun karartılmasına izin vermemek apayrı bir önem taşımaktadır.

Yineliyelim ki, bugünkü mücadelenin en temel zaafı, işçi sınıfının kendi devrimci kapasitesini siyasal sahnede henüz ortaya koyamamasıdır. Türkiye gibi bir ülkede, devrimci süreçlere gerçek bir güç ve belli bir istikrar kazandırmanın, kent yoksulları ve kamu emekçileri için bir önderlik ekseni yaratmanın, Kürt ulusal hareketi önünde yeni devrimci ufuklar açmanın bundan başka bir yolu yoktur. Hiçbir birleşik siyasal güç, devrimcileşmiş ve kendi devrimci öncüsünü bulmuş bir işçi sınıfının oynayabileceği bu nesnel rolü onsuz ve ona rağmen oynayamaz. Siyasal mücadele temelde bir sınıflar mücdelesi ise ve Türkiye'nin modern sınıf ilişkileri ortamında sermaye sınıfına karşı emekçiler ve ezilenler cephesine önderlik etmek kapasitesine sahip tek sınıf işçi sınıfı ise, sorunun başka türlü anlaşılması zaten mümkün değildir.

Bu vurgu, devrimci örgütlerin güç ve eylem birliğinin önemini hiçbir biçimde azaltmıyor. Yalnızca bu taktik adıma doğru ve sağlam bir genel perspektif içinde bakma olanağı sağlıyor. Bu ise, komünistlere, bir yandan güç ve eylem birliğine yönelik sorumluluklarına en sıkı biçimde sarılma, fakat öte yandan bunu genel stratejik hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştıran bir olanağa dönüştürme perspektifiyle hareket edebilme sorumluluğu yüklüyor.

Aynı şekilde bu, komünist hareketin kendi gündemi ile devrimci güç birliği arasındaki ilişkiye de ışık tutmaktadır. Her ciddi siyasal akım için kendi bağımsız çalışması ve gündemi her zaman için esastır. Komünistler bunu bir an olsun unutamazlar. Dahası, ilk bakışta çelişkili gibi görünse de, güç birliği içinde etkin bir biçimde yer alabilmek ve belirgin bir rol oynayabilmek de bu bağımsız konum ve çalışmaya sıkı sıkıya bağlıdır. Fakat eğer güç ve eylem birliği ihtiyacı ve olanağı nesnelse, bu zaten farklı örgütlerin gündemlerinin mücadelenin genel seyri üzerinden bir dizi noktada örtüşebilmesi olanağının da nesnel varlığı anlamına gelir. Dolayısıyla, birliğin gerekleri ve genel çıkarları adına bağımsız çalışma ve gündemlerden vazgeçmek nasıl manasız bir davranışsa, aynı şekilde, bağımsız çalışma ve gündem adına güç ve eylem birliği ihtiyacını görmezlikten gelmek ya da ona hak ettiği önemi vermemek de aynı ölçüde manasız bir davranış tarzıdır ve devrimci sorumlulukla bağdaşır bir yanı yoktur.

Her birlik girişiminde olduğu gibi, devrimci örgütler arasındaki güç birliği girişimi içinde etkin biçimde yer almak da temelde bir özgüven sorunudur. Bu ortak eylem süreci, sadece devrimci mücadeleyi güçlendirmekle kalmayacak, fakat aynı zamanda farklı örgütleri bizzat birleşik mücadelenin pratiği içinde birbirlerinin tabanları karşısında bir sınamadan geçirecektir. Komünistler bu noktada tam bir güvenle hareket etmelidirler. Güç birliği sürecinin devrimci tabandaki önyargıların kırılmasına, böylece farklı örgütlerin, bunlar arasındaki gerçek farklılıkların önyargısız olarak değerlendirilebilmesine, teorinin ve pratiğin gerçek ölçüleriyle yerli yerine oturtulabilmesine hizmet etmesi için çalışmalıdır.

EKİM

Direnişin onuru ve grupçu dargörüşlülük

Devrimci tutsakların devletin faşist saldırılarını püskürtmek için başlattıkları zindan direnişleri kritik bir safhaya ulaştı. Süren açlık grevleri ölüm sınırına dayandı. Eylemin gücü ve kararlılığı karşısında giderek daha fazla sıkışmaya başlayan devlet sessizliğini bozdu. Sessizlik fesadıyla direnişi boğamayacağını gören faşist rejim, hükümet değişikliğini de vesile ederek, Ağar genelgeleri olarak bilinen kararları geri aldığını açıkladı. Ne var ki, Sivas davası sanıklarının da avukatlığını yapan yeni Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın açıkladığı yeni genelge, saldırının özünü olduğu gibi korumaktadır. Bir makyajdan ibaret kalan değişiklikleri kabul etmeyeceklerini belirten devrimci tutsaklar, talepleri yerine getirilinceye dek direnişlerini sürdürmekte kararlı olduklarını açıkladılar.

DHKP/C, MLKP, TKP(ML), TKP/ML, TKEP/Leninist, Direniş Hareketi ve **TDP** davası tutsakları, süresiz açlık grevinin 45. gününde kitlesel açlık grevini bırakarak 156 temsilciyle **ölüm orucu**na başladılar. **EKİM, TİKB** ve **HDÖ** davası tutsakları ise direnişi **süresiz açlık grevi** biçiminde sürdürmektedirler.

Buradaki esas farklılaşma kitlesel açlık grevinin bırakılması noktasında ortaya çıkmıştır. Öteki grupların tutuklularının büyük bir bölümü süresiz açlık grevini bırakmış durumdadırlar. Oysa **EKİM, TİKB** ve **HDÖ** davasının **tüm** tutsakları açlık grevini başladıkları katılımla sürdürmektedirler.

Ölüm orucunun başlama tarihi olan 45. gün, süresiz kitlesel açlık grevinin yaptırım gücünü henüz yeni ortaya koyduğu bir evredir. Dışarıdan sağlanan destek kitlesel darlığını yeni yeni kırmaktadır. Böylesi bir aşamada kitlesel açlık grevinin bırakılması, direnişin dışarıda güçlü-kitlesel bir destekle bütünleşmesini kolaylaştıran değil, zorlaştıran bir adım olmuştur. Zira bu aşamada eylemcilerin niceliği ile dışardaki direnişin kitleselliği arasında yakın bir bağlantı vardır. Sermaye devleti bugün zindan direnişçilerini yalnızlaştırmak için azami bir çaba göstermektedir. Eylemin mümkün olan en kitlesel tarzda sürdürülmesi devletin bu saldırılarını boşa çıkarmanın da en etkili yoludur.

Kitlesel biçimde sürdürülen süresiz açlık grevinin sermaye devletine geri adım attırma gücüne yeni ulaştığı bir noktada bırakılması doğru değildir. Zira yaptırımcı gücünü ortaya koyma olanakları tükenmemiş bir eylem biçiminin -direnişi bir üst evreye sıçratma adına da olsa- bırakılması, bu eylem biçimini işlevsizleştiren bir yöne sahiptir. Özellikle de ilerisi için bu böyledir. Öte yandan hiçbir esneme kabul etmeyen ölüm orucu gibi bir silahın erken bir evrede devreye sokulması da, mücadele biçim ve araçlarının yerinde ve en işlevli bir biçimde kullanma gereğine yeterince dikkat edilmediğini göstermektedir

Fakat bugün asıl önemli olan ve öne çıkarılması gereken, süresiz açlık grevleri ve ölüm orucu şeklinde devam eden direnişin ortak hedef ve talepler doğrultusunda kararlılığından hiç bir şey yitirmeksizin sürdürülmesidir. Eylemdeki belli biçim farklılıklarından hareketle devrimci tutsakların ölüm pahasına yükselttikleri ortak bir direnişe gölge düşürmek yapılabilecek en büyük hata olur. Fakat yazık ki, geleneksel devrimci hareketin bir çok grubu (üstelik de kitlelerine süresiz açlık grevini bıraktırarak direnişi erken bir tarihte bir zaaf noktasıyla yüzyüze bırakan kendileri oldukları halde) bu hataya düşebilmektedirler. Ve bunda, kendi yayınları üzerinden kamuoyunu direnişin kararlılığı ve birliği konusunda yanıltacak denli ileri gitmektedirler. Ölüm orucunu izleyen tüm yayın ve açıklamalarında, eylemin kitleselliğinin korunması ve biçimsel bazı farklılıklar dışında ölüm orucuyla özde hiçbir farkı olmayan süresiz açlık grevini sürdüren ve ölüm sınırına çoktan ulaşan **EKİM, TİKB** ve **HDÖ** davası tutsaklarını yok saymaktadırlar. Zindan direnişleri çerçevesinde adları hiç anılmayan bu üç grubun tutukluları sanki direnişi bitirmişler gibi bir hava yaratılmaktadır. Bu tutumun ısrarla sürdürülmesi, basit bir sorumsuzluğu değil, bilinçli bir tavrı düşündürtmektedir. Bu direnişin gücüne ve birliğine gölge düşüren akılalmaz bir dargörüşlülük örneğidir.

Bu ise o çok yabancısı olmadığımız küçük-burjuva rekabetçi ve dar grupçu yaklaşımların yeni bir örneğidir. Açıktır ki böylesi tutumlarda ısrar etmek, direnişe ve onun örgütleyicisi olan Cezaevi Merkezi Koordinasyonu'na zarar vermekle kalmayacak, dışarda sürdürülen devrimci güç ve eylem birliği çabalarına da tüm olumsuzluğuyla yansıyacaktır.

İşçi platformuna bürokrat yasağı

Bilindiği gibi İstanbul İşçi Sendikaları Şubeler Platformu (İİSŞP) 14 Temmuz'da bir SSK Kurultayı düzenliyor. İİSŞP yönetimi hazırlık çalışmaları süresince kurultay gündemini SSK'nın özelleştirilmesiyle sınırlamakla kalmadı, yanısıra kurultay çalışmasını EP ve İP gibi reformist partilerin hizmetine sunmak için bir dizi yasakçı tedbir aldı. Disiplin kisvesi adı altında alınan bu tedbirlere göre, kurultaya katılım belirlenmiş delegelerle gerçekleşecek ve önceden saptanmış konuşmacılar dışında kimseye söz hakkı verilmeyecek. Bir işçi platformunu reformist akımların tekeline alabilmek için başvurulan bu tür özel önlemlere bugüne kadar üst kademe sendika bürokratları bile cesaret edememişlerdi. Ama reformizmle kader birliğini kendi ideolojik eğilimlerine ve çıkarlarına uygun bulan ara kademe bürokratları böylesi bir gericiliğe cesaret edebiliyorlar!

Savunulan tavrın, alman tedbirlerin hiçbir meşruiyeti yoktur. Sendikalar işçi örgütleridir ve kurultay sendika şubeleri adına düzenleniyor. Sendikalar adına düzenlenen her toplantıya ise bu sendikalarda örgütlü her devrimci eğilimden işçilerin hiçbir sınırlama olmaksızın katılma hakkı vardır. Aynı şekilde, çeşitli devrimci siyasal eğilimleri temsil eden işçiler bu tür platformlarda söz alıp görüş açıklama hakkına da sahiptirler.

Ara kademe bürokratları bu hakkı yalnızca yasal reformist partilere tanıyorlar. Tıpkı düzen temsilcileri gibi onlar için de yasal olmayan devrimci akımlar meşru da değildir. Düzenin "terörist örgütler" propagandası bu bürokratların dilinde "başıbozuk örgütler" olarak yankılanıyor. "Disiplin önlemleri" devrimci örgütlere, işin aslında devrimci taban inisiyatifine karşı alınıyor. Ara kademe bürokratları komünist ve devrimci işçileri işçi örgütlerinden ve platformlarından dışlayabileceklerini zannediyorlarsa çok yanılıyorlar. Devletin ve üst kademe sendika bürokratlarının başaramadığı şeyi onlar hiç başaramayacaklardır.

İİSŞP yönetiminin kurultay hazırlıkları süresince faşist rejimin genel plandaki saldırılarına sessizliği ve bu saldırının aynı günlerde odak noktasını oluşturan zindanlardaki direnişlere ilgisizliği de dikkate değerdir. Sınıfa yönelik iktisadi-sosyal saldırılarla bu genel saldırı arasındaki bağı ve bütünlüğü kurmaya, buna uygun bir çalışma ve eylem planı izlemeye yönelik öneriler karşısında gerici bir direnç gösterilmiştir. Bu gerici direnci gösterenler bir de utanmadan ezilenlerin öncüsü olan işçi sınıfı adına hareket ettiklerini, sınıfın gündemini başka şeylerle dağıtmamak gerektiğini söyleyebiliyorlar. 13 Haziran'daki hazırlık toplantısında bu gerici tavır devrimci işçi temsilcileri ve bazı sendikacılar tarafından sert bir biçimde teşhir edilmişti. Aynı tavır 9 Temmuz günü gerçekleşen son toplantıda yeniden gündeme geldi. Bu bürokratlar, açlık grevlerinin ölüm sınırına yaklaştığı bir sırada verebilecekleri desteği bir basın açıklaması yapmak ve gazeteye ilan vermekle sınırlayabildiler. En iyi yanıtı da, işçi sınıfının faşist teröre karşı nasıl bir davranış çizgisine çekilmesi gerektiğini Tuzla Deri işçilerinin politik grevi üzerinden örnekleyen Deri-İş Tuzla Şubesi başkanı Musa Selvi'den aldılar.

İşçi sınıfının dikkatini kendi dar ve günlük çıkarlarıyla sınırlamaya kalkmak büyük bir gericiliktir. SSK'nın tasfiyesi, başta özelleştirmeler, sosyal hak gaspları, sendikasızlaştırma ve devlet terörü olmak üzere sermayenin sınıfa ve emekçi kesimlere dönük topyekün saldırısının bir parçasıdır. Saldırının herhangi bir parçasına ilişkin yürütülen mücadelenin etkin olabilmesi, bu bütünlüğün gözetilmesinden geçmektedir. SSK'nın özelleştirilmesine karşı mücadele ile devlet terörüne karşı mücadele birbirinden kopartılamaz. Zira sermaye, devrimci güçlere yönelik saldırıları ile kitleleri ve bu arada sınıfı öncüsüz ve savunmasız bırakmak istemektedir.

Bugün faşist sermaye düzeni tarafından giderek azgınlaştırılan terör ve baskı uygulamalarının hepsi işçi ve emekçi kesimlerin mücadelesini yalnızlaştırmak, sınıf hareketinin birleşik-militan ve böylece de etkin bir karakter kazanmasını önlemek amacına bağlanmaktadır. İşçi ve emekçilerin tüm kazanılmış haklarına yönelen, çalışan yığınlara en ağır sömürü koşullarını dayatan, ezilenleri dipsiz bir zulümle zapturapt altına almaya çalışan bu kapsamlı saldırıların karşısına proletarya bağımsız politik sınıf tavrıyla çıkmalıdır. Bu başarılmadıkça, değil SSK'nın tasfiyesini engellemek, en sıradan bir mevziyi korumak dahi mümkün olmayacaktır. İşte tam da bu nedenle bugün temel ve acil görev devrimci sınıf tavrını en geniş işçi tabanına yaymaktır. En geniş sınıf kesimlerinin militan ve politik direnişini örgütlemektir. Her türlü araç ve olanağı bunun hizmetine koşmaktır.

Sendika bürokratları ve reformistlerin çelmelerine rağmen

Ten Tekstil'de kavga sürüyor

Ten Tekstil işçileri, örgütümüzle, örgüt bildirilerimizle uzun bir süredir tanışıklar. Sonuçları *Ekim* sayfalarına da yansıyan 3. Genel Konferans öncesi özgün müdahalelerimizin yanısıra genel bildirilerimiz de işçilere belli aralıklarla da olsa ulaştı. Tekstil işçileri bülteninin yaygın olabilecek bir dağıtımı söz konusu. Ten Tekstil'de geçmişi yaklaşık 9 aya dayanan, son 4-5 ayda ise ivmelenen bir sendikal çalışma var. Yoğun bir işçi giriş çıkışının pek olmadığı, eski işçilerin önemli bir sayıda bulunduğu işyerindeki sendikal çalışma, bu sektördeki diğer işletmelere kıyasla ek kolaylıklar barındırıyor.

İşçilerin önemli çoğunluğu sendikaya üye olmuş durumda. Çalışma bakanlığına başvuru yapıldı ve mahkeme aracılığıyla tespit de gerçekleşti. Son 4-5 ayda bu işyerindeki çalışan işçileri birbirine ciddi şekilde yakınlaştırdı. Hala geri kaygıların ciddi bir etki alanı söz konusu olsa da bu alınan mesafenin anlamını karartmaz. Bu dönemde, iş yeri yeni yapılan binasına taşındı. Belediye sınırlarının dışında olması sebebiyle patron girdi-çıktı yapmak istedi. Buna, sendika avukatlarından fikir alıp ortak karar vermeden işçiler imza atmadı. Bunun kendisi iç örgütlülüğü geliştiren, oluşmuş bulunan komiteye inisiyatifi veren, güveni artıran bir sonuç yarattı. Yine işyerindeki sürekli kötü çıkan yemeklere karşı gelişen tepki işçilerin güçlerini göstermesini sağladı.

Biz son süreçte fabrikaya fabrika içindeki gelişmeleri konu alan bildiriler dağıtmamayı tercih ettik. Sürmekte olan sendikal faaliyeti işçilerin gözünde patrona ihbar eder konuma düşmemek kaygısının ürünüydü bu tutumumuz. Bu arada içeriden müdahale olanaklarımıza da güveniyorduk. Son olarak cezaevlerindeki zulüm ve baskılara karşı devrimci tutsakların direnişinin anlamını anlatan ve işçileri desteğe çağıran bildirimizi dağıtma yoluna gittik. Patronun işyerindeki sendikal çalışmadan sınırlı da olsa bilgisi olmuş olacak ki, şimdi iş çıkış saatlerinde de polis fabrikayı ve çevresini ablukaya alıyor, karakol kurup bizi bekliyor.

Patron sendikal çalışmaya ilk saldırısını öncü bir işçiyi işten çıkararak gerçekleştirdi. Bunun karşısında biz, girilen bu yeni sürece ve yapılması gerekenleri anlatan bir broşür kaleme aldık. Bir sendika toplantısında dağıttık. Fakat yoldaşlarımızın salonu terketmesinin ardından sendikacılar broşürümüzü EP'li ve geri bir iki işçiye toplatmış. Durumdan gecikmeli haberdar olan ilişkilerimizin müdahalesi yetersiz kalmış. Biz elbet bu gericiliğe hak ettiği politik yanıtı en kısa zamanda vereceğiz. Fakat sürecin kendisi dahi şimdi adım adım bizim söylediklerimizi zorluyor. Son günlerde 10-15 civarında işçi günlük çıkarılmış durumda. Şu an Ten Tekstil'de iş yavaşlatma eylemi yapılıyor. Üretim %80'e varan oranda düşürüldü. Fabrikanın şimdi topluca 15 günlük senelik izne girmesi, patronun yeni bir saldırı için uygun koşulları kolladığını gösteriyor.

Savaş başlamış durumda ve taraflardan birinin zaferiyle sonuçlanacak. Öncülerin biçildiği fakat sendikal yetkinin alındığı bir "zafer" hem doğası gereği çok zor kazanılacaktır Hem de olsa olsa bir Pirus zaferi olacaktır. Şimdi her şey işçi militanlarımızın göstereceği inisiyatife bağlı. Karşımıza çıkarılan geri düşünüş biçimi işimizi yer yer zora soksa da, gelişmelerin kendisi devrimci duruşumuzu besliyor, bizi haklı çıkarıyor.

Ayrıca Sancak Tül'de de benzeri gelişmelerin yaşandığı şu günler, bizlere aktif bir sınıf dayanışmasını örgütlemek için yeni sorumluluk ve imkanlar getirmiş bulunuyor.

Sefaköy'den Ekimci Tekstil İşçileri

Son gelişmeler üzerine komünist tekstil işçileri Ten Tekstil işçilerine hitapeden bir broşür yayınladılar. Broşürün sınıf hareketinin genelini ilgilendiren vurgular içeren son bölümlerini okurlarımıza sunuyoruz

Kurtuluş yok tek başına! Ya hep beraber, ya hiçbirimiz!

SINIF KARDEŞLERİMİZE VE KENDİ GÜCÜMÜZE GÜVENELİM

"Bu işçilerle birşey olmaz." Bu beylik lafı bir kenara bırakalım. Bunu söyleyenler, aslında kendi zayıflık ve kararsızlıklarını anlatmış oluyorlar. Her mücadelenin öne çıkanı, sürükleyeni, lokomotifi vardır. Lokomotif yürürse katar peşinden gider. Toplantılardaki yer yer sınırlı katılım kimsenin moralini bozmasın. İşyerinde eyleme geçtiğimizde çoğunluk yanımızda bulacağımızdan kimse şüphe etmesin. Kötü yemek nedeniyle insanların nasıl birden patladığı hatırlansın. İşyeri yeni yere taşındığında nasıl kimsenin giriş-çıkışa, ortak karar olmadan imza atmadığı hatırlansın. Komite, lokomotif görevini yapsın, varsa içindeki kararsızları, çürükleri temizlesin. İşçiler etrafında kenetlenecektir.

İŞÇİLERİN BİRLİĞİ

Deniyor ki, "Üretimden gelen güç artık çok etkili değil. İşveren 3-4 kat parayı göze alıp fasona iş verebilir. O yüzden sınıfın örgütlü birliği gerekli." Birincisi, bu ancak kısmen doğru. İşveren siparişlerle sıkışmış durumda. Bütün entegre üretimi fasona verip siparişleri yetiştirmesi imkansız gibi bir şey. Özellikle, kesim de durduğunda eli kolu bağlanacak.

Ama bu söylenende bir gerçek payı da var. Tek bir fabrikada örgütlenmek, direniş, yeri geliyor yetmiyor. Sektörde, bölgede örgütlenmek, bir yer direnişteyken başka yere iş yaptırmanın bizi bölüp birbirimize düşürmelerini engellemek zorundayız. Ama böyle gelişmiş bir örgütlülüğe nasıl ulaşacağız? Tek tek fabrikalarda direnip, mevziler yaratmadan bir sektörde örgütlenmek mümkün mü? Herşeyin bir anda, toptan başarıldığı, basamakları adım adım çıkmadan yükseklere tırmanıldığı nerede görülmüş?

Bakın SUNTEKS işçileri devrimcilerle, komünistlerle birleştiler ve başardılar. Aynı patronun sahibi olduğu VİP Tekstil de bu mevziye dayanıp başardı. Biz şimdi direnip deneyim edinmezsek, mevziler yaratmazsak arzuladığımız bütün işçilerin örgütlü birliğine varmak bir hayal haline gelmez mi?

Bu gerekçe, bir de sendikacılar tarafından dile getirilebiliyor. Mevzi direnişlere destek örgütlemek, örgütlü oldukları işyerlerini uyandırıp harekete geçirmek zaten onların görevi değil mi? Sınıf dayanışması böyle adım adım örülmezse bütün tekstil işçileri nasıl örgütlenecek? Bu, sol gösterip sağ vurmak değilse, nedir? İşçilerin örgütlü birliği mi arzulanıyor? Bunun lafını yapacağımıza, bunu bugünden tek tek militan direnişlerden, direnişlere destek eylemlerinden süzerek adım adım örgütleyebiliriz. Bu, en çok da sendika koltuğunda oturanların görevidir. Laf değil iş yapsınlar. TEN'e destek için örgütlü oldukları yerleri, kamuoyunu ayağa kaldırsınlar. Tersi, mükemmeli istiyor görüntüsü altında köleliğe teslim olmak, buna hizmet etmektir.

SENDİKALAR VE SENDİKACILAR

Onlarca deneyim gösteriyor ki, genelde sendikacılar başarıya götürecek haklı, meşru, militan bir mücadeleyi örgütlemiyor, tersine en güçlü toplantıları bile binbir mazeretle dağatarak işçileri oyalayıp yorarak kararsızlığa ve yenilgiye mahkum ediyorlar. Bunun istisnası dürüst, samimi insanlar olabilir. Fakat biz, geleceğimizi ellerimize almak zorundayız. İşyeri komitesini, kararlı mücadeleci arkadaşlarla güçlendirip etrafında kenetlenmek, sendikacıları görevlerine davet etmek tek çaredir. Sendikalar, işçilerin sermayeye ve

sömürüye karşı mücadele örgütleridir. Acnak biz sahip çıkarsak bu işleri görürler.

Dahası, her seferinde yenilgiye götüren kapı önünde bekleyerek "direniş" yapmak hatasına düşmeden, direnişimizi üretim alanında örgütlemeliyiz. Yemek boykotundan iş yavaşlatmaya, halaylardan üretimi kesmeye, eylem kırıcıları etkisizleştirmekten polis-jandarma karşısında direnmeye uzanan bir eylem çizgisiyle zafere yürüyebiliriz.

BAŞARI İÇİN BEDEL ÖDEMEK

Sendikacılar, genelde örgütlenmenin öncülerinin biçilmesini umursamıyorlar. Onlar için yetki, aidat, patronla uzlaşma önemli. Ama patron, öncüyü sökünce örgütlenmeyi kolayca bitiriyor. Yine görüntüde solcu ama gerçekte sağcı-teslimiyetçi bir mantık var. "Fedakarlıktan kaçınmamak lazım, bazı arkadaşların işten atılması, örgütlenmenin başarısı için ödenmiş bedeldir." denebiliyor. Bedel böyle ödenmez, kavga böyle verilmez. Öncülerin atılmasına sessiz kalmak bedel ödemek değildir. Bedel, militan bir direnişe atılarak, dayak yemekten, gözaltına alınmaktan, kavga etmekten kaçınmayarak ödenir. Bu bedeli de en başta sendikacılar ödemek, en önde yürümek, savaşmak zorundadırlar.

KARDEŞLER!

Tuzla Deri işçilerinin, Sunteks işçilerinin açtığı yolda yürümek gerek. Tuzla Deri'de bütün kıyımlar sermayenin yenilgisiyle bitiyor. İşçiler geri alınıyor. Sendika her yerde tutunup gelişiyor. Neden? Çünkü işçiler, birbirlerine, bütün sınıf kardeşlerine ve ezilenlere sahip çıkıyorlar. Çünkü işçiler sendikalarına sahip çıktılar, devrimcilerle birleştiler. Daha geçenlerde devlet terörünü ve zindanlardaki zulmü protesto için politik bir grev ile çeşitli gösteriler yaptılar. Çünkü biliyorlar ki, devrimci tutsaklar işçi sınıfının, ezilenlerin öncüleridir. Onların kavgası ezilenlerin, emeğin kavgasıdır...

Nasıl fabrikadaki bütün işçi arkadaşların çıkarları ortaksa, aynı şey bütün ülkedeki ve hatta dünyadaki işçiler, işsizler, ezilenler için de geçerlidir.

Sorunlarımız sadece fabrikadaki sorunlarla sınırlı değil. Devlet teröründen SSK'nın özelleştirilmesine, mezarda emeklilik dayatmasına, eğitimin özelleştirilmesine, bütün ezilenlere uygulanan baskı ve zulme kadar hepsi bizim sorunlarımız ve bizi doğrudan etkiliyor.

Bu ücretli kölelik düzeni ve sermaye iktidarı yıkılmadıkça, yerine işçi ve emekçilerin sosyalist iktidarı kurulmadıkça bize kurtuluş yok.

Belki bir takım kazanımlar elde edebilir, çalışma ve yaşam koşullarını biraz iyileştirebiliriz. Fakat kapitalist sömürü çarkları döndüğü sürece bunların kalıcılığının hiç bir garantisi yoktur.

Sömürüyü, soygunu, haksızlığı, adaletsizliği, zorbalığı ve terörü; kısacası insanın insan üzerindeki sömürüsünü ve baskısını ancak işçi ve emekçiler ortadan kaldırabilir. Bunun yolu örgütlenmek ve cesaretle savaşmaktan geçer.

Zafere giden yol, yürünecek yol budur.

Yolu yok kurtuluşun, isyanı seçmedikçe...

SENDİKA HAKKIMIZ! GREV SİLAHIMIZ!

KAHROLSUN SERMAYE İKTİDARI!

YAŞASIN SOSYALİST İŞÇİ-EMEKÇİ İKTİDARI!

EKİMci
TEKSTİL işçileri

H. FIRAT

"İş-Ekmek-Özgürlük!" Sloganı Üzerine

Liberal Demokratizmin Politik Platformu

Genişletilmiş 2. Baskı

EKSEN YAYINCILIK

Sertek direnişinin deneyim ve dersleri

Gazi direnişinin yıldönümüne denk gelen günlerde, Sertek işçileri, işten atılan arkadaşlarının geri alınması istemiyle üretimi durdurarak bir işgal eylemi gerçekleştirdiler. 24 saat süren işgal çok yönlü düşman kuşatması ile yüzyüze kaldı. Eylem kendi iç zayıflıklarına yenilerek taleplerini elde edemeden son buldu. Bu sürecin ardından işveren, gelişen örgütlülüğün zaaflarına rağmen, duyduğu tedirginlikle fabrikayı tasfiye etmeye yöneldi. Makinaları İkitelli'deki merkez fabrikaya taşıyarak Gebze Akse köyündeki tesisi kapattı.

Yeni süreç daha üst boyutta bir militan direnişi gerektiriyordu. Dahası gelişen noktada aktif bir sınıf dayanışması hayati bir önem kazanmıştı. Her iki alanda da varolan zaaflar, mücadeleyi tazminatlar alma noktasına geriletti. Tazminatların ("hak edilenin" yaklaşı 1,5 katı) alınmasıyla tasfiye tamamlandı.

Sertek direnişinin deneyim ve dersleri yürüteceğimiz faaliyete ışık tutması bakımından önem taşıyor.

Sertek'in genel durumu

Sertek, Arçelik için beyaz eşyalara plastik aksam üreten bir işletmeydi. '94 yılı 5 Nisan'ı sonrasında Arçelik'te kitlesel tensikatlar yaşandı. Bu tensikatlarla beraber bazı parçaların üretimi yan sanayiye kaydırıldı. (Bu sigortasız çalıştırabilmek, sefalet ücretlerini dayatabilmek için tekelci sermayenin kullandığı temel bir yöntemdir. TÜSİAD'ın kayıt dışı ekonomi üzerine yürüttüğü demagojik propagandanın nasıl ikiyüzlü bir yalan olduğu bu örnekte de tüm açıklığıya görülebilir.)

Sertek işvereni Arçelik'e stoksuz ve günlük teslimat üzerinden üretim yapmak zorundaydı. Üretimde birkaç günlük de olsa aksamaya tahammülü yoktu. Bu direniş için ek kolaylıklar demekti.

Sertek'te 115 işçi çalışıyordu. Arçelik'ten atılan az sayıda kalifiye işçi ve ustabaşının dışında işçilerin hemen tamamı gençlerden oluşuyordu. Ücretler asgari ücret düzeyindeydi. İşçilerin üçte ikisine yakını düzen ideolojisinin ve partilerinin, daha çok da RP ve MHP'nin etkisi altındaydılar. Kalanların Alevi ya da Kürt kökenli olmaları devrimci müdahaleye bir açıklık yaratsa da, bu tek başına yeterli değildi.

İşçilerin genç olmaları, geçmişin olumsuz mirasını, yorgunluğunu vb. taşımamaları yönünden bir kolaylık, gençlik dinamizmiyle daha kolay ileri atılmalarını sağlayan bir imkandı. Fakat aynı neden, tersinden, işçileşme, işçi gibi düşünüp işçi gibi yaşama, bir sınıf içgüdüsü taşıma alanlarında bir zayıflığın zeminiydi. Henüz kısa bir süredir birarada çalışıyor olmaları, ağır çalışma koşulları ve düşük ücretler nedeniyle yaşanan sirkülasyon da ek sorunlar yaratıyordu. Bu durum, işçileri birlikte sonuna kadar yürümeye zorlayan bağların zayıflığını işaret etmekteydi.

Süreç nasıl başladı?

Sertek'te asgari ücretle çalışan işçilere Şubat ayı başında %20 zam verildi. Üstelik bu zam oranı tavan sınırdı. Kimi işçiye %5, kimine de %10 vb. zam yapılmıştı. Bu farklılığa gerekçe olarak, ustabaşlarına doldurtulan "performans kriterleri" notu gösteriliyordu. Zam oranının kendisi zaten gülünçtü. Ama işçiler arasında yapılan keyfi ayrım onları iyice çileden çıkardı.

İlk tepkiler kendiliğinden patlak verdi. İşçiler oranların neden farklı olduğunu öğrenmek istiyorlardı. Henüz sorunun özüne inip sömürünün kendisine yönelmese de, "kısmi şeyler için başlayan mücadelenin genelleşmesi" eğilimi kendini hızla ortaya koyacaktı. Kuşkusuz bu politikleşme anlamına gelmiyordu, fakat keyfiliğe tepki yoğun sömürü koşullarına karşı mücadelenin önünü açıyordu. İşveren önce sorumluluğu ustabaşlarının üzerine attı. Etkili olmadığını görünce de "istemeyen çalışmaz" diyerek aldırmaz bir tutum içine

girdi. Makina bölümü topluca iş bıraktı. Bunu beklemeyen patron hemen geri adım attı. "Yanlış anladınız, ben öyle demek istememiştim" vb. diyerek kıvırdı.

Bu ilk adım, sendikalaşma fikrini ve girişimini doğurdu. Patron aklınca farklı zam oranlarıyla işçileri bölüp birbirine düşürmek, dahası kârına kâr katmak hesabındaydı. Fakat bu tam tersi bir etki yarattı.

Müdahalemizin çerçevesi

Sertek'teki gelişmelerden sendikalaşma çabasının ortalarında haberimiz oldu. Sendikalaşma çalışması birkaç hafta içinde büyük çoğunluğa (115 işçiden 86'sı) ulaşmayı başarmıştı. Bizimle örgütlü mücadele yürütmekten uzak duran, fakat Sertek'teki sürecin az çok hakkını veren bir öncü işçi temel dayanığımızdı. İleri, mücadeleye açık işçilerle ilk toplantılara başladık.

Müdahalemiz iki temel öğe üzerinde yükseldi. Öncelikle sendika toplantıları üzerinden hemen bütün işçilere ulaşmayı ve onları birleştirmeyi hedefliyorduk. Sendikalaşma çabasının nasıl ele almak, ortaya çıkacak zorluklara nasıl yaklaşmak gerektiği çerçevesinde müdahale etmeyi planlıyorduk. Bu eksen üzerinden ileri işçileri donatma çabamız, sonraki süreçte sendika toplantılarında az çok aktif bir ileri işçi insiyatifinin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynadı. Yaşam koşullarını iyileştirecek ekonomik kazanımlar elde etmenin dahi, kendini yasalarla sınırlamayan, gücünü mücadelenin meşruluğundan alan, üretimden gelen gücü militan bir tarzda kullanabilen ve bedel ödemeyi göze alan bir çizgiden geçtiğini ısrarla işledik.

Temel uyarı ve önerilerimizi şöyle ortaya koyduk: Bilinçli ve güçlü bir örgütlülük varsa sendika vardır, aksi halde sendika kağıt üzerinde kalır. Patron istediğince kıyıma, taşaronlaştırmaya girişebilir. Sendikacılar soruna farklı bir yerden bakıyorlar. Onlar için sendikal yetkiyi almak asıl amaçtır. Yer yer öncü işçilerin atılması işlerine dahi geliyor. Saldırıyı, gerektiğinde sendikacılara rağmen tek vücut göğüslemek gerekiyor. Aksi halde, sendika sökülene kadar patron kıyıma devam eder, kalan işçileri de kolayca teslim alır.

İleri işçiler nezdinde bu müdahalemizi daha genel bir çerçeveye oturttuk. Bugün tek tek mevzi direnişlerin, militan çıkışların, politik militan bir sınıf hareketinin önünü açmak için taşıdığı önem, sorunun kendi fabrikalarıyla sınırlı olmadığı, tersine bütün sınıf kardeşlerinin ve ezilenlerin sorunlarına sahip çıkmadan kendi sorunlarına da gerçek anlamda çözüm bulamayacakları, sorumluluklarına böyle bakmaları gerektiği üzerinde durduk. Bu çerçevede kendi varlık nedenimizi ortaya koyduk. Yayınlarımızı, bildirilerimizi bu ileri işçilere ulaştırmaya başladık.

Yanıbaşımızda gerçekleşen Asmaş, Polisan, Gebze Belediyesi vb. direnişlerin dersleri, önerdiğimiz mücadele çizgisini güçlendiren somut örneklerdi.

Saldırı başladı!

İşyerindeki hava patronu uyandırdı. Zam döneminde yaşanan ilk kendiliğinden iş bırakma eyleminde öne çıkan işçiler işten çıkarıldılar. Bunların yanısıra patron disiplinsiz ve sorunlu birkaç işçiyi daha işten çıkardı. Amaç kafa karıştırmaktı. Toplam yedi işçi çıkarılmıştı. Bu arada Petrol-İş Gebze Şubesi Çalışma Bakanlığı'na başvuru yapmıştı. İşçi kıyımı cuma günü oldu. Sendikanın ilk genel toplantısı ise pazar günü yapıldı.

İlk sendika toplantısı

Genel Merkezden gelen iki eğitmenin vereceği seminer önden planmıştı. Yaşanan kıyım sorunu bu seminerin ardından konuşulacaktı. Her iki uzman da mücadelenin ve sendikanın neden gerekli olduğu, sömürü vb. üzerine genel bir sunuş konuşması yaptılar. Sendikalist zeminde birlik ve mücadelenin gerekliliğine yapılan genel vurgular içeriyordu. Bunu şube başkanının keskin bir konuşması tamamladı. Yasaların işçilerin aleyhine olduğundan, mücadelenin yasalarla sınırlanamayacağından, haklılık, meşruluk zemininde mücadele vermek ve bedel ödemekten çekinmemek gerektiğinden sözetti. İşçilerin mücadeleye sahip çıkarak sendikacılara rahat vermemeleri, "deyim yerindeyse sendikacıların koltuğuna iğneler koymaları" gerekiyordu. Bedel ödemek, dayak yemekse,

işçiler hazır olduğu koşullarda kendisi en önde gidecekti!

Fakat söylenen sözlerin hayatta sınanması için çok geçmesi gerekmeyecek, bu sözlerin taşıdığı samimiyetsizlik az sonra açığa çıkacaktı. Sendikacıların hesabı her zaman olduğu gibi işyerinde yetki almak üzerine kuruluydu. Bu nedenle atılan işçileri önemsemiyorlardı. Bıçak kemiğe dayanmadıkça, yani bütün işçiler işten atılmadıkça, adım atmaya niyetleri yoktu. Sorunu tazminatların alınmasına indirgiyorlardı. O zaman geldiğinde de zaten sürecin işleyişi genelde işçilerde takat, umut bırakmıyordu. Sendikacılar toplantılarda şu mantığı işlediler: Esas önemli olan bizim şimdi yetkili olmamızdır. Yetkiyi alırsak (ki başvuruyu zaten yaptık), sonrasında işler kolay. TİS masasına oturduğumuzda, atılan işçileri geri aldırmak için de uğraşırız. Ama tabi kesin bir söz de veremeyiz. Şimdi eyleme geçmek hata olur, vb...

Birlikte toplantılar yaptığımız ileri işçiler bu söylenenlere net bir yanıt verdiler: İşveren yetkiye itiraz edebilir. Bu aylarca devam edecek bir mahkeme süreci demektir. Şimdi kıyım devam edecek. Aylarca elimiz kolumuz bağlı oturarak yetki almayı mı bekleyeceğiz? Biz sendikalaşma çalışmasına başlarken, "Ya hep beraber, ya hiç birimiz, kurtuluş yok tek başına!" dedik. Bu saldırı şimdi hepimize yönelmiştir. Öncü, ileri arkadaşlar atıldıktan sonra, sendikalaşmak zaten fiilen yenilecektir. Başarsak bile, bunun bizim için ne anlamı olur? vb... Eğitmenlerden birinin seminer sırasında "akıllı eylem" çizgisine örnek gösterdiği mantığı bir öncü işçi çok anlamlı bir şekilde mahkum etti. Verilen örnek Renault fabrikasında işçilerin sırayla hapşırarak üretimi yavaşlatması üzerineydi. "İşçi sınıfını hapşırtıp öksürterek rezil etmeye kimsenin hakkı yok, böyle sonuç elde etmek de mümkün değil" sözleri sendikacıların suratlarına inen bir tokattı.

Biraz önce "yasalara sığmayız", "bedel ödemekten çekinmemek lazım" diyerek üst perdeden konuşan şube başkanı, şimdi yasadışı duruma düşülürse işlerin zora gireceği, polisin ve jandarmanın kapıya geleceği vb. üzerine konuşmaya başlamıştı. İşçilerin korkularına ve geri yönlerine seslenmeye çalışıyor, ama etkili olamıyordu. Bir bayan işçinin, "Aras Kargo direnişçileri nasıl ellerinde molotoflarla kavgaya giriştilerse biz de hazırız, kavgaya, kavgaya!" demesi sendikacıları iyice şok etti. Bu çıkışı samimiyetsiz bir gülümseme ile geçiştirmeye, "siz daha gençsiniz, heyecanlısınız, ama işler bildiğiniz gibi değil" söylemiyle sözde sahip çıkarak boşa çıkarmaya çalıştılar.

Sendikacıların tavrı, orta yaşlı ve bazı geri bilinçli işçilerde yankı buluyordu. Bu işçiler mücadele etmeden ücretlerini artırmak isteyen, atılan sınıf kardeşlerini pek önemsemeyen kişilerdi. Şimdi sendikacılar bunlara yaslanmaya başlamışlardı. Nesnel ittifak gerçekleşiyordu. Fakat genç işçilerin çoğunluğunun aklı bizim çizgimize yatıyordu. Zaten kaybedecek fazla bir şeyleri de yoktu. Aynı koşullarda her yerde iş bulabilirlerdi. Günlük siparişleri yetiştirememek işvereni zor durumda bırakacaktı. Bu nedenle üretimi durduran bir eylem tarzının başarı şansını görüyor, tersinin hızlı bir yenilgi demek olduğunu farkediyorlardı. Biraz kolay bir başarı beklentisi üzerinde yükselse de, temelde zafere giden tek yolun bizim önerdiklerimiz olduğunu hissediyorlardı. Bizim davet ettiğimiz bir Asmaş direnişçisinin Kristal-İş bürokratlarının (direnişçinin deyimiyle ikinci patronun) direnişi nasıl yorup tükettiğini teşhir eden konuşması, söylenenlere ek bir güç katıyordu.

Sendikacılar iyice sıkışmışlardı. Şimdi de, tek bir işyerinde üretimden gelen gücü kullanmanın yetmeyeceği, sınıfın örgütlü birliğinin gerektiği vb. üzerine demagojik konuşmalarla, sol gösterip sağ vurmaya başlamışlardı. Onların bu çaresizliği bizim sorunu daha genel planda ortaya koymamızı kolaylaştırdı. Yanıtlarını aldılar:

Sınıfın örgütlü birliği mi isteniyor, şimdi Sertek'te yapılabileceklerin azamisi yapılmalıdır. Sertek işçisi kendi sorununa sahip çıkamadıkça kimse ona destek vermeyecektir. Ama şimdi Sertek işçileri ileri çıkarlarsa, destek almayı da başarabileceklerdir. Bunu örgütlemek zaten sendikacıların görevidir. Dahası SSK'nın talanından mezarda emekliliğe kadar ezilenlerin bir dizi sorununa sahip çıkabilmek, bugün atılan arkadaşlara sahip çıkmaktan geçmektedir.

Sendikacılar öylesine zor durumda kalmışlardı ki, "yeni bir kişi daha atılırsa

eyleme geçeriz, şimdi fazla mesaiye kalmama eylemi yapalım" vb. diyerek toplantıdan geri bir karar çıkarmayı başardılar. Buna rağmen toplantıda ileri işçilerden oluşan bir komitenin seçimi gerçekleştirildi. Bütün olumlu havaya rağmen, geri işçiler toplantıdan sendikadan hala bir şeyler bekleyerek ayrıldılar.

İkinci toplantıya kadarki süreç

Sendikacılar işgalin önünü kesmek için önerdikleri fazla mesaiye kalmama, yemek boykotu gibi eylemleri de kendi elleriyle boşa çıkardılar. Yetki alana kadar hiçbir adım atma niyetinde değillerdi. Bu sürecin kendisi işçilerin morallerinde ciddi dalgalanmalara yol açıyordu. Toplantıda esas olarak bizim önerdiğimiz çizginin kabul görmesine rağmen eyleme bir türlü geçilememesi, işçilerde ciddi bir moral bozukluğuna yol açıyordu. "Ne yapılacaksa bir an önce yapılmalı" diye düşünüyorlardı. Ellerinin arasından birşeylerin kayıp gittiğini görüyorlardı. Olumlu havaya rağmen adım atamamak, kendilerine ve birbirlerine olan güvenlerini de zedeliyordu. Moral birden dibe vurmuştu. İleri işçilerin bir kısmı dahi hızla birşeyin yapılamayacağını düşünmeye başlamışlardı.

Böylesi dönemlerde ne yaptığını ve yapacağını bilen, kararlı, kafası net ve bu netliğini çevresine hissettirebilen tek bir öncü işçinin varlığı dahi belirleyici olabiliyor. Sertek'in öncü işçileri, perspektif ve güçlerini bizden aldıkları ölçüde, asgari ölçülerde bunun gereklerini yerine getiriyorlardı. Fakat bu önderlik düzeyi, başından itibaren sürece hakim olan, ona adım adım yön veren değil, daha çok dalgalanmalara rağmen direniş çizgisinde ısrar eden bir düzeyle sınırlıydı. İkinci toplantıya yaklaşık bir hafta sonra bu havada, artık kesin karar ve eylem istemiyle başlandı.

İkinci toplantı

Bu toplantıda işçiler ağırlıklarını koydular. İlkinde susan ve dinleyen işçiler de, bu toplantıda çıkıp kısa da olsa konuşarak tavır koymaya başlamışlardı. Biz bunu özel bir tarzda önden hazırlamıştık. Öncü işçilerin arkadaşlarından konuşmaları yönündeki ısrarlı talepleri sonuç veriyordu. Tavır netti. "Yeni bir kıyım geliyor. Bekledikçe moralimiz bozuluyor ve dağılıyoruz. Mesai eylemi ilk dönemdeki biçimiyle kollektif bir tavır olamadı. İşçiler tek tek patronla karşı karşıya bırakılıyor. Üretimi durduralım. Kapı önünde beklemeyeceğiz, fabrikada olacağız" vb...

Sendikacılar bilinen mazeretlerini yeniden ayrıntılı biçimde ortaya koyarak, korkuları büyütecek tarzda yinelediler. Bir yoldaşımızın yaptığı konuşma, bu toplantıda da sendikacıların tüm mazeretini tek tek ellerinden aldı. Şimdi çaresiz ve gerçek kimlikleriyle ortadaydılar. Sınıf devrimcilerinin karşısına dikildikleri ölçüde gericileşiyorlardı. İlk önce şube başkanının bir yardımcısı, önerdiğimiz çizginin bedelini bizim ödeyemeyeceğimizi ima etti. İşçiler kabul ederse, başından sonuna kadar büyük bir istekle direnişin içinde yer alacağımızı söyledik. Şube başkanı konuyu kapatmak zorunda kaldı. Polisan örneğinden sınıf devrimcilerinin tavrını biliyordu. Bu hatırlatıldı. Çaresizlikten ne söyleyeceklerini bilemiyorlardı. Nihayet, Sertek işçisi olmadığı gerekçesiyle yoldaşımızın toplantıdan çıkmasını istediler. Bunu sözde işçi disiplini adına yapıyorlardı. Yoldaşımızın tavrı net oldu. Bu tutumun özünde devletin polisi ve jandarmasıyla işçilere ve mücadele edenlere karşı takındığı tutumdan farklı olmadığı vurgulandı. İşçilerin örgütü olan sendikadan ve işçi toplantısından ancak işçiler isterse çıkacaktı. Oylama yapıldı. İşçiler yoldaşımıza sahip çıktılar. Sendikacılar toplantıyı terketmek zorunda kaldılar.

Öncü bir işçi toplantının yönetimini ele aldı. İşgalin pazartesi günü gerçekleştirilmesi somut bir eylem kararı haline geldi. Bu arada sendikacılar kıvranıyor, içeriye adam gönderip gelişmeleri izliyorlardı. Ama çaresizlikten bir şey yapamıyorlardı. Karardan sonra komiteyle görüştüler. Eylem kararı burunlarına dayanmıştı. "Doğru bulmuyoruz, ama siz karar aldıysanız yapacak bir şey yok" demek zorunda kaldılar.

Hazırlıklar ve işgal

Gazi direnişinin yıldönümüne gelen günlerde Gazi'deki anmaya katılmaya hazırlanan bölge örgütümüz şimdi tüm gücüyle direnişe kilitlenmişti. İşgali içerden başarıya

ulaştırmak ve dışardan destek örgütlemek üzerinde yoğunlaştık. Bunun için direnişe destek çağrısı yapan bir bildiri de hazırladık. Semt ve fabrikalara dağıtılacak olan bildiri, işgalin kısa sürede bitmesi nedeniyle devreye sokulamadı.

İşyerinde pazar gecesinden hazırlıklar başladı. İşçilerle sohbet ve direniş için molotof kokteyllerinin hazırlanması vb... Molotof kokteyllerini MHP eğilimli bir işçiyle beraber hazırlıyorduk. Bu aynı işçi direniş boyunca geri eğilimli işçilerle komitenin iletişiminde önemli bir rol oynadı. Sonuna kadar da direnişten yana tavır koydu. Somutta şunu çok iyi hissediyordu: Önerdiklerimiz zafere giden tek yolun ifadesiydi.

Sabah vardiyasının gelmesiyle işgal başladı. İşveren şaşkına dönmüştü. Atılan işçilerin geri alınması tek talepti. Patron bunun mümkün olmadığını söylüyordu. İşçiler kararlılıklarını ortaya koydular ve direneceklerini söylediler. Daha sonra komiteyle de görüşen patron bir sonuç alamadı.

Direniş yaklaşık 90 işçiyle başlamıştı. Öğle saatlerinde en zayıf 7-8 işçi döküldü. Bunun aslında sağlıklı bir ayıklanma olduğunu daha sonraki süreç de gösterecekti.

Bir yoldaşımız sabah işçilerin isteği üzerine ayrıldığı fabrikaya akşam üzeri yeniden girme imkanı buldu. İşçiler, işverenin "içeride kışkırtıcılar var" demagojisine yönelmesinden çekiniyorlardı. Yoldaşımız fabrikaya yeniden girdiğinde bilinçsiz işçilerde bir dalgalanma ve tereddüt doğdu. Bunun üzerine yoldaşımız bir konuşma yaptı. Bireysel bir hesap ve çıkar nedeniyle direniş alanında olmadığımızı, tersine bedelleri göze alarak işçilerin haklı davasının içinde yer almak istediğimizi söyledi. Direnişin işçi sınıfının toplam mücadelesinin bir parçası olduğu, işçi sınıfının yaşadığı sorunların düzenden kaynaklandığı ve tek çıkışın sosyalist bir işçi-emekçi iktidarından geçtiği gerçekleri, temel vurgularımızdı. Kimliğimizin ve amacımızın açıkça konuluşu, geri bilinçli işçilerde belli bir tedirginlik yaratsa da, temelli bir probleme dönüşmedi.

"Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya Hiçbirimiz!" pankartı kapıya zaten asılmıştı. Barikatları kurmaya başladık. Bu fabrikanın altüst olması demekti. İşçiler buna aldırmıyorlardı.

Düşman kuşatması

Sınıf düşmanı, planlarını direnişi içten çözmek üzerine yapıyordu. Militan bir çatışmanın hiç işlerine gelmeyecek bir geleneğin ilk adımları olabileceğini, bunun ne anlama geleceğini biliyorlardı. Özellikle Arçelik'ten yetkililerin gelmesi sınıf düşmanı kamptaki yoğunlaşınayı gösteriyordu.

Havanın kararmaya başlamasıyla polis fabrikayı kuşattı. Çok sayıda bayan işçinin geceyi fabrikada geçiremeyeceklerini umuyorlardı. İşyerindeki telefonlar ardı ardına çalmaya başladı. Aileler çocuklarıyla konuşuyor, onları eve çağırıyorlardı. Muhtemelen bu bizzat işveren tarafından örgütleniyordu. Direnişi ilk terkedenler ise içeriye ekmek, peynir vb. getirmişlerdi. İlk önce sendikacıların gönderdiğini sandığımız malzemeyi daha sonra patronun gönderdiğini öğrendik. Havuç ve sopa birlikte iş başındaydı. Camlarda nöbet bekleyen işçilere polis papazlık yapmaya çalışıyordu. Aslında işçileri haklı buluyorlardı. Direniş bırakılırsa kimseye dokunmayacaklardı vb. Direnişi ilk terkedenlerden birkaçı polisle direnişi kırmak için fiili bir işbirliğine girmişti. İçeriye yiyecek getirdiklerinde de işçilere bu doğrultuda telkinde bulunuyorlardı.

Gecenin ilerleyen saatlerinde sözde başka dost ziyaretçiler de gelmeye başladılar. Bir bayan işçinin düşkün bir kocası, ardından Güzeltepe Belediye Başkanı geldiler. Aslında işçileri haklı buluyorlardı. Ama yasalara göre yapacak bir şey yoktu. Üstelik patron atılanların tazminatlarını da veriyordu. Direniş bırakılırsa kimse alınmayacaktı. Ama direniş sürerse, işveren siparişleri yerine getirmediği için işçilere karşı milyarlarca liralık tazminat davası açabilecekti. 24 saat dolunca noter getirip tespit yaptırırdı, ondan sonra da yapılacak bir şey yoktu vb...

Bu yalan ve demagojilere gerekli yanıtlar verildi. Hatta RP'li Belediye Başkanı, patronun ağzıyla konuştuğu yüzüne vurulunca, bozularak çekip gitmek zorunda kaldı. Fakat iç teknik organizasyon karşımıza siyasi bir problem olarak çıkıyordu. Ziyaretçilerin istedikleri gibi gelip işçilerin moralini bozacak yalan yanlış şeyler söyleyebilmeleri, polisin pencerelerden temas kurma çabaları, sürekli çalan telefonlar,

dağıtıcı bir işlev görüyordu. Aslında bütün dış ilişkilerin komite eliyle yönetilmesi gerekiyordu. Bunlara müdahale ettik, önlemler alındı. Fakat işler önemli ölçüde bir öncü işçinin üzerine kalmıştı. O ise tek başına yetişemiyordu. Direnişe katılan yoldaşımız nihayetinde "dışarıdan" biriydi. Müdahaleleri daha çok öncü işçiler üzerinden oluyordu. Ve süreç bir çatışma olasılığına doğru ilerledikçe de, dengeler hassaslaşıyordu. Giriş çıkışlara sırayla nöbetçilerin dikilmesi, telefonların fişlerinin çekilmesi biraz gecikerek de olsa gerçekleştirildi. Ama iç örgütlülük yine de zayıftı. İçeriye habersiz ziyaretçi alınmayacak kararına rağmen, girip çıkanlar olabiliyordu.

Ve tabi ki en önemli sorun düzen ideolojisinin işçilerin önemli kesimi üzerindeki etkisi idi. Biraz da kolay başarı beklentileri üzerinden hareket eden bir çok işçi, şimdi yol ayrımına gelmişlerdi. Polisle çatışmak, kazanmaya cüret edebilmek gerekiyordu. Ve aslında sınıfın ısrarla kaçındığı şey de buydu.

İşçiler,şovenizmin, düzen ideolojisinin binbir çeşidinin etkisi altındaydılar. Onlar için polisle çatışmak, yani devleti doğrudan karşılarına almak, patronla mücadeleden farklı bir şeydi. Polisin papaz tutumu da bu zayıflığı besleyen ek bir faktördü. Onlardaki yalpalama ileri işçileri yalnızlaştırıyor, güçten düşürüyordu.

Sabaha karşı son bir değerlendirmenin ardından yeni bir ayrışma yaşandı. 35-40 kişilik kararlı bir grup dışındaki diğer işçiler, "tamam çalışmayalım, ama fabrikayı da terkedelim" diyerek ayrıldılar. Ardından patron son bir konuşma yaptı. Geride kalan işçilerin yalnızlaşması, direnişin yenilgiyle bitmesine yolaçtı.

Kadın işçilerin kararlılığı

Fabrikanın bir bölümünde çalışan bayan işçiler, direnişin sonuna kadar blok bir tutum aldılar. Tavırları işgalin sürmesinden yanaydı. Direnişi bırakan erkek işçilere soruyorlardı: "Bu söylenenleri dün bilmiyor muyduk, ne değişti? Korkanlar gidebilir!"

Bu kararlılıktaki temel etken, bayan işçilerin arasından öne çıkan birkaç ileri işçinin tavizsiz tutumuydu. Bu ileri işçiler bizden, varlığımız, rahatlığımız, kararlılığımızdan aldıkları güçle dik durdukları ölçüde, hemen bütün kadın işçiler ortak tavır aldılar. Kadın işçilerin çifte ezilmişlikleri, onları birbirine bağlayan ve beraber davranmaya zorlayan ek bir faktöre dönüşüyor. İçlerinden az çok kararlı, güvendikleri öncüleri çıktığı ölçüde, sonuna kadar gitmeye, "inceldiği yerden kopsun" demeye eğilim gösteriyorlar. Son kalan 35-40 kişilik grubun ağırlığını bu genç kadın işçiler oluşturuyordu. Sınıf düşmanının bir zayıflık alanı olarak hesapladığı kadın işçiler, tersine bir güç odağına dönüşmüştü.

Sonuç

İşçi hareketi halihazırda kendisini önemli ölçüde sendikalaşma girişimleri ve bunlara yönelen saldırılar nedeniyle ortaya çıkan direnişler üzerinden ifade ediyor. Bu hareketliliklere sistemli bir müdahale için örneğin tekstil sektöründe elimizde bülten gibi bir araç var. Dahası bu alana yönelen bir örgütlü çalışmamız var. Fakat tekstil sektörü dışında bu tür hareketliliklere yetişmekte zorlanıyoruz. Haberdar olduğumuzda, iş işten geçmiş olabiliyor. Dahası dışarıdan müdahalenin, perspektiflerimizi taşımak noktasındaki önemi ne olursa olsun, sürecin önünü açacak bir imkan olması oldukça zor. Bunlar ışığında Sertek'e müdahalenin asgari bir başarının ifadesi olduğunu söylemek mümkün.

Öte yandan, direnişi yenilgiye götüren etkenler, Sertek'e özgü olmaktan ziyade, bugün sınıf hareketinin temel özelliklerinin bir ifadesidir.

Genelde genç işçilerin çalıştığı sendikasız işyerlerinde işçi gençliğin dinamizminden geniş bir biçimde yararlanabilmek durumundayız. Bunu başarabilmek için, onların işçileşme, birlikte davranma, kollektif bir sınıfın parçası olma bilinçlerini geliştirmek büyük bir önem taşıyor. "Nasıl olsa aynı şartlarda her yerde iş bulurum" mantığıyla hareket etmenin gerçekte bir kaçış olduğunu döne döne işlemek zorundayız. Diğer taraftan, özellikle broşürler aracılığıyla siyasal alandan müdahalede bulunmalı, bunun onların ekonomik sorunlarıyla olan bağını ortaya koymalıyız.

Vahşi bir sömürünün uygulandığı bu tür işyerlerinde, patronlar geniş bir keyfiyet alanına sahipler. Köleleri gibi kullandıkları işçilere en olmadık uygulamaları, aşağılamaları dayatma imkanı bulabiliyorlar. Bu sayede başkaldırıyı

boğup, ezebileceklerini düşünüyorlar. Fakat tam da bu keyfiyet, işçilerde biriken isyana kıvılcım olabiliyor. Artı-değeri, sömürüyü henüz algılamaktan uzak olan en geri işçiler bile, adaletsizlikler, keyfi uygulamalar karşısında patlayabiliyor. Bu uygulamaları teşhir ve ajitasyonumuza konu etmek, bunlarla sömürü arasındaki bağı işlemek günlük çalışmamızda zorunlu bir görevdir.

Sendikal bürokrasi süreci tıkayan önemli bir engel durumundadır. Yılların ağzı laf yapan sendikacıları, konuşma alışkanlığı zaten zayıf olan işçileri genelde susturup ezmeyi, olmazsa oyalayıp yorarak kararsızlığa itmeyi, eylemsiz bırakmayı başarabiliyorlar. Bu barikatın aşılması sürecin en önemli yanını oluşturuyor. Sendikacıları aşmayı, eğer bunlar tescilli hain bürokratlar değillerse, onları doğrudan karşımıza almadan gerçekleştirmek zorundayız. Baştan "siz bürokratsınız" tavrı ile yaklaşmak, yalnızca sendikacıların eylem dinamiğini sabote etmesini kolaylaştırır. Sorun, önerilen çizginin başarı şansı, amaçlara hizmet edip etmediği üzerinden ortaya konmalı, sendikacılar uygun bir biçimde görevlerine davet edilmelidir. Bu, yeri geldiğinde, politik olarak işçi kitlesini hazırladığınız koşullarda, bürokratlarla çatışmaktan uzak durmak değildir. Tersine, çatışma ancak somut süreçler ve alternatif tutumlar üzerinden mümkündür. Dahası, geri işçilerin harekete çekilebilmesi, sendika üzerinden basınç oluşturup onu harekete geçirmekle yakından ilgilidir. Sendikacılarla ilişkilerin baştan koparılması ise bu imkanı yok edecektir. Sorun politik bir esneklik gösterebilmek sorunudur. Sertek sürecinde sendikacılar bizi doğrudan karşılarına almak zorunda kaldılar. Çünkü ellerindeki bütün demagojik silahları almıştık. Bu çatışma onların teşhirini sağlamış oldu. Dahası Gebze Petrol-İş'in şube yöneticileri, şu an alt kademe sendikacıların en ileri örneklerindendir. Güçlü bir sınıf hareketi bu kişilerin tutumlarını da önemli ölçüde değiştirebilecektir. İşçilerin gözünde kısır bir çatışma zemini yerine, politik bir basınç yaratmayı tercih edebilmeliyiz.

Kavganın nabzını tutmak, adım adım tempoyu yükseltmek, basitten karmaşığa, kolaydan zora bir eylem çizgisi izlemek, kısacası taktikte ustalaşmak zorundayız. Gerek deneyimsizliğimiz, gerekse doğrudan süreçlerin içinde yeralıp gelişmeleri içeriden yönlendirme imkanlarımızın sınırlı oluşu, Sertek sürecinde doğrudan işgale girişmemize yolaçtı. Eğer bir fabrikada çalışıyor isek, çok daha önemli imkanlara sahibiz demektir. Süreçlerin önünü açmayı tek bir öncü işçi dahi başarabilir. Yeter ki işçiler ona güvensin, onda sarsılmaz, rahat, kararlı, bilinçli bir tavır ve moral gücü görsünler. Ne yaptığını ve yapacağını bilen tek bir öncü işçi dahi, diğer öncü işçileri de seferber ederek mücadelenin soluğunu tutabilir, dalgalanmalara prim vermez, süreci adım adım örebilir. Yemek boykotundan fabrika önünde halay çekmeye, servis eyleminden üretimi yavaşlatılmaya, mesaiye kalmama eyleminden giderek üretimi durdurup işgale kadar bir dizi eylemi adım adım örgütlemek, kavgayı taktik olarak yönetmeyi öğretmek zorundayız. Ama bunun için sürecin doğrudan içinde olmak hayati bir önem taşıyor. Çeşitli eylem biçimlerinin teknik organizasyonu doğrudan politik bir sorundur. İşgal örneğinde görüldüğü gibi, dış ilişkilerin komite eliyle yürütülmesi, iç birlik ve moral açısından hayati önemdeydi. İşgal bir savaş eylemidir. İşçiler bir savaş birliği gibi örgütlenmek zorundadırlar. Bu moralleri yüksek tutacaktır. Tersi düşmanın yalan ve demagojilerinin ortalıkta dolaşmasına yol açmakta, şekilsizliğe neden olmakta ve kollektif ruhu zedelemektedir. Tarihi deneyimlerden bu yönüyle de öğrenmek zorundayız.

Devrimci kimliği geliştirmek...

Devrimci kimlik, kapitalist düzenden ideolojik, politik, kültürel vb. tüm alanlarında tam bir kopuşla gelişebilir. Düzene karşı sağlam bir temelde mücadele verebilmek, devrimci kimliği sürekli geliştirmek, sistemin çok yönlü etkilerine ve bağlarına karşı sürekli bir mücadele içinde olmakla olanaklıdır. Bulunduğu her alanda o kimliğe uygun davranabilmek ve dönüştürebilmek çabası içerisinde olmaktır.

Düzenden kopuş, somut olarak hangi kurumdan (aile, evlilik, okul, iş) olursa olsun, bilinçli ve cepheden bir kopuş olarak yaşanmalıdır. Bu kurumlara karşı duruş, düzene karşı duruşun somut bir göstergesidir. Fakat sorunu örneğin sadece aileden kopma olarak algılmak, örgütlü devrimci mücadeleden hiçbir şey anlamamaktır. Sorun aileden kopmak sorunu değil, düzenden kopuş ve onun nasıl gerçekleştirildiğidir. Burjuva ideolojisi ve dünya görüşü işçi-emekçi ailesinin hücrelerine kadar nüfuz etmiş, onu kendine bağlamıştır. Bunun farkında olmayan işçi-emekçi ailesi, dünyaya burjuvazinin penceresinden bakıp öyle yorumlamaktadır. İşte, devrimcileşen bireyin önündeki sorumluluklarından öncelikli olanı, ailesindeki burjuva etkiye karşı mücadele etmek, yani ailesini devrimcileştirmeye çalışmaktır. Aileyi kazanmak, alternatif kimliği pratik yaşamda yeniden üretebilmek ve bunu onlara gösterebilmekle olanaklıdır. Onların karşısına, günlük yaşamda disiplinli ve söylediklerimizle tutarlı davranışlar bütünlüğüyle çıkamıyorsak eğer, devrimci iddiamız da boş ve etkisiz söz kalıpları olarak kalır. Aileyi kazanma yönündeki tüm çabalarımız bir karşılık bulmuyor, hatta gericilikle karşılanıyorsa, bağları koparmaktan başka yapacak fazla birşey yok demektir.

Örgütlü devrimci mücadelede kendini üretmek isteyen birey, devrim ve sosyalizm mücadelesinin haklılığının gücüyle çıkmalıdır gerici barikatların karşısına. Kolundan, yakasından çekerek düzene bağlamaya çalışan düzenin bu bilinçli-bilinçsiz savunucularına karşı, duygusal hiçbir çelişki ve çatışmaya düşülmeden politik bir duruşla cepheden çatışmaya girilmelidir. Düzenin şekillendirdiği bu kişilikler, "Bize dokunmayan yılan bin yaşasın!" mantığıyla hareket ederler. Eşlerini veya çocuklarını mücadeleden koparmak için binbir ayak oyununa, olmuyorsa zora başvururlar. En tehlikeli olanı da devrimci mücadeleyle tanışmış, fakat yürekleri ve beyinleri yetmediği için yılıp, geri düşmüş unsurların yaydığı gericiliktir. En sert tutum bu tür unsurlara karşı alınmalıdır.

Ezilenlerin kurtuluşu mücadelesine kendini tam olarak adamak kararlılık, inanç ve bilimsel bilginin bütünlediği bilinçli bir yönelişle mümkün olacaktır. Bu da herşeyden önce düzen ve devrim ikilemini bilince çıkarınakla olanaklıdır. Bir devrimci devrimi kendinde somutlayıp bir güce dönüştürebiliyorsa, devrim ve sosyalizm mücadelesinin tarihsel ve toplumsal gerçekliğinden/haklılığından güç alabiliyorsa ayakta durabilir.

Düzenle, düzenin kurumlarıyla çatışma somut olarak devrimci bireyin sorunudur. Fakat bu, yoldaşlarının ve örgütünün sorumluluğunu azaltmaz. Tersine, gelişmekte olan yoldaşı ideolojik olarak donatmak, politik olarak yetkinleştirmek, örgütlü devrimci kimlikle hareket etmesini sağlamak büyük oranda örgütün sorunudur. Buradan kucaklayabildiğimiz ve güç verebildiğimiz ölçüde, onun da kendine güveni gelecek, yolu açılacaktır. Gerçek sevgi, gerçek paylaşım, örgütlü devrimci mücadelede yaşanır. Çünkü ilişkiler çıkarsız ve gönüllü birlikteliğe, yani mücadele ortaklığına dayanır. Gerçek "aile" ise, devrim ve sosyalizm mücadelesi için komünist örgütte bir araya gelen insanlar topluluğudur. Kan bağıyla değil yoldaşlık bağıyla oluşmuş ilişkiler bütünüdür.

Marksist dünya görüşünü kavraması, örgütüne inancı ve yoldaşlarına bağlılığı devrimciyi güçlendirmekte, onu dimdik ayakta tutmaktadır. Fakat bir devrimci yaşadıklarını ve düşündüklerini içselleştirememişse, onunla bütünleşememişse, zorluklar karşısında yalpalaması da kaçınılmazdır. Kapitalist sistemle gerçek bir çatışmaya girebilmesi için, karşısına çıkan her sorunla çatışmasını başarabilmelidir. Engeller ve sorunlar aşıla aşıla ilerlenebilir, üzerinden atlanarak değil. Üzerinden atlanılan her sorun, ileride daha büyük zorluklar olarak çıkar karşımıza.

F. SERTAÇ

Sınıf çalışması deneyimi

Sınıf devrimcileriyle tanışmadan önce, örgüt için kamulaştırma ile cezalandırma türünden eylemlere ağırlık veren, bu tür eylemlerle kitlelerle buluşmayı hedefleyen ve devrimin bu yolla örgütlenmesi gerektiğini savunan bir hareket içinde yer aldım. Sınıf içinde çalışma ve örgütlenme sorununu gündeme almayan, "sınıfa karşı sınıf" perspektifine ve pratiğine sahip olmayan bir örgütlülüğün maceracılıktan öteye gidemeyeceği düşüncesiyle bu hareketten koptum. Savunulan bir proleter devrim ise, bu benim için öncelikle sınıf içinde olmak ile özdeşti.

Yaklaşık üç aydır otomotiv sanayiine parça üreten bir fabrikada çalışıyorum. Fabrika dört ustabaşı tarafından yönetiliyor. Ustabaşılarına aylık haricinde para ödenerek açıkça susma ve susturma görevi verilmiştir. Bordro ve ikramiyenin olmadığı, sigorta priminin asgari ücret üzerinden ödendiği, ücretin asgari ücretin biraz üzerine çıkabildiği, işçilerin cumartesi günleri ve hafta içinde fazla mesaiye zorlandığı ve emekli insanların da çalıştığı bir fabrikadır burası.

Fabrikada '91 yılında bir işçinin öncülüğünde sosyal hak talepleriyle bir hareketlenme yaşanmış. Fakat öncü konumundaki işçinin ortaya koyduğu tepkiye diğer işçiler suskun kalarak destek vermemişler. Bu nedenle yalnızca o işçiye zam yapılmasıyla son bulan bir hareketlilik olmuş bu. Geçmişte yaşanan bu deneyimin de ışığında, işçilere hak aramanın bireysel çıkışlarla olamayacağını, kurtuluşun "Ya hep beraber, ya da hiç birimiz!" düşüncesi ve pratiği etrafında sağlanabileceğini anlatmaya çalışıyorum.

Fabrikaya girdiğimden beri işçi arkadaşlara sürekli olarak, herkesin bir çakıl taşı ve çakıltaşlarından bir dağ olunması gerektiğini, aksi takdirde patronun bir çakıl taşını kolaylıkla fırlatıp atabileceğini; bedel ödemeden hak elde edilemeyeceğini; 1886 yılında 16 saati bulan çalışma süresini 8 saate indirmek için yüzbinlerce işçinin yürüdüğünü ve onların verdiği can bedeli mücadele sayesinde bugün bizlerin 8 saat çalışabildiğini; burada çalışan işçilerin iyi insanlar olduğunu, fakat bu düzende iyi olmanın beş paralık değerinin olmadığını, bizi kurtaracak olanın pratikte ortaya koyacağımız mücadele olduğunu; tüm işverenlerin TİSK'te, MESS'de biraraya gelerek örgütlendiğini, onların kendi sınıf çıkarları için biraraya geldiklerini, bizim de kendi sınıf çıkarlarımız için birleşerek örgütlenmemiz gerektiğini, vb. anlatmaya çalışıyorum. Yakın döneme kadar aldığım cevaplar genellikle aynı oluyordu. "Bu insanlarla olmaz. Bu insanlar kendilerinden ve buradan çıkınca işsiz kalacaklarından korkuyorlar" cevabı veriliyordu hep.

Fakat ben ısrarlı davrandım. Aldığımız ücretin sefalet ücreti olduğunu, üretimden gelen gücümüzü kullanmak gerektiğini, cumartesi mesailerine gelmeyerek ilk adımı atabileceğimizi söyledim. Bu öneri herkes tarafından olumlu karşılandı. Ustabaşıları soyunma odalarına gelerek mesaiye kalmamız gerektiğini söylediler. Aldığımız ücretin sefalet ücreti olduğu, bundan dolayı da mesaiye kalmayacağımız bir çok işçi tarafından söylendi. O cumartesi büyük bir katılımla mesaiye kalınama eylemi gerçekleştirildi. Şimdi bu eylem sayesinde önümüzdeki ay yapılacak zammın daha iyi olacağı söyleniyor.

İşçilere, dilencilerin bile avuç açarken bir şeyler mırıldandıklarını, bizlerin ise üretenler olarak onlardan bir farkımız olmasını gerektiğini söyleyerek onları harekete geçirmeye çalışıyorum. Legal ve illegal bildirilerimiz ile yayın organlarımızın dağıtımının yanısıra sözlü propaganda ve ajitasyon faaliyeti yürütüyorum. Sermaye iktidarının bizlere mezarda emekliliği dayatacağını, SSK'nın özelleştirilmesinin bizim için ne anlama geldiğini, kendi düzenlerinin geleceği için devrimcileri gözaltında kaybettiklerini, fabrikada sömüren ile sömürülen ilişkilerinin ne olduğunu sürekli olarak anlatmaya çalışıyorum. Bu çabalarım artık sonuçlarını vermeye başlamıştır. Bugün fabrikada üç kişilik bir komite kurmuş bulunuyoruz. Bu ilişkileri daha ileri taşımayı başardığımızda, partileşme hedefi doğrultusunda anlamlı bir adım atmış olacağız.

Serhat Taylan/İzmir

Bir yoldaşın politik özgeçmişi

Bir dönemeç noktası

Şu an çalışmakta olduğum alandaki sorumlu yoldaşın, "Yoldaş, artık birşeyler yazmanın zamanı gelmedi mi? Bence bir şeyler yazmalısın!" sözlerine cevabım şu olmuştu: "Yoldaş! Biz zaten Ekiınci değil miyiz? Tüm enerjimiz ve kapasitemizle çalışmıyor muyuz? Başvuru yazmaya gerçekten gerek var mı? Bu biraz bürokratik bir şeymiş gibi geliyor bana." Fakat bu diyalogtan epey bir süre sonra başvuru yazmanın bir komünist devrimcinin süreçlerinde önemli bir dönemeç noktası olması gerektiğini düşünmeye başladım. Başvurunun kendisi bir sıçrama tahtası olabilmeliydi. Ayrıca bu konuda bir yoldaşta gördüğüm kavrayış zayıflığı da bu fikrimi netleştirdi. Sözkonusu yoldaş Ekimci olmayı gözünde öyle büyütüyor ki, onun bakışma göre gerçek hayatta kimse "gerçek" bir Ekiınci olamazdı. Aslında yoldaş böyle bakmakla yalnızca kendi iddiasızlığını teorize ediyordu. Bunu, istikrarlı bir gelişme kaydeden her komünist devrimcinin yapması gereken devrimci bir görev olarak algılayamıyordu.

***

İstanbulun emekçi mahallelerinin birinde doğdum. Ailem esnaf kesiminden Türk-Alevi bir ailedir. Aile olarak annemlerin yakın akrabalarının oturdukları gecekonduların birinde oturuyorduk. İlkokulu bitirip orta okula başlamamla birlikte ders çıkışlarında ve hafta sonlarında bir kahvehanede çalışmaya başladım. Daha önce de amcamın atölyesinde çıraklık yapmıştım. Üniversite sınavlarını kazanana dek bir çok işte çalıştım. Bir metal fabrikasında çıraklıktan muhasebe yardımcılığına kadar çok çeşitli işlerdi bunlar. Okula devam ettiğim sürece yaptığım tüm bu işlerin benim hayatı ve insanları daha yakından tanımamda oldukça faydası oldu. Özellikle uzun süren kahvehane işletmeciliği ve kısa süren işçilik benim lümpen ve proleter hayat biçimlerini tanımamı sağladı.

"Sol" kavramıyla tanışınam üniversite yıllarında Dev-Sol sempatizanı olan bir yakınıma sorular sorup cevap almaya başlamamla birlikte oldu. Askere gidip gelmesi, 12 Eylül'ün etkileri ve "sosyalizmin çöküşüyle" birlikte bu yakınım ideolojik-felsefi olarak çark etti ve kendini dine verdi. Bu durum beni hemen hiç etkilemedi. Bir iki sallanma dışında her zaman materyalizme ilgi duydum.

İki yıl boyunca parasını çalışarak ödediğim dersanelere gittim. Ve nihayet İstanbul'da "iyi" bir bölümü kazandım. Bu benim için hep özlemini duyduğum bilimsel-entellektüel bir tartışma ortamına ayak basmak anlamına geliyordu. Fakat çok geçmeden hayalkırıklığına uğradım. Üniversitede akademik düzey diye bir şey yoktu. Alanlarında "otorite" olan ders hocalarının ortaklaşa söylediği şeyler "derslerden başka bir şey düşünmeyin, şu konuları iyi öğrenin, zira para-hayat bu konular üzerinde dönüyor!" doğrultusunda, bireysel kurtuluşu vaaz eden aşağılık propagandalar/ telkinler oldu. Aldığım temel eğitimin zayıflığı nedeniyle derslerdeki başarısızlığım ve sahte insan ilişkileri, beni daha sıcak ve "kendimden" bulduğum kahvehane köşelerine itti. Aynı zaman dilimi içerisinde birlikte bir çok şeyi paylaştığımız dört kişilik bir arkadaş grubu oluşturduk. Bunlardan birisi yurtsever-sosyalist eğilimli Alevi bir Kürt genciydi. Kafamızdaki tüm idealist kırıntıları söküp attı. Bazı kemalist ön yargılarımızı yerle bir etti. Kendi içerisinde belirli bir disiplini-sistematiği olan bir tür eğitim çalışması bizi proleter sosyalizme oldukça yaklaştırdı. Hiç değilse marksist yöntemin önemi konusunda belirli bir mesafe katettik. Onun canlılığı ve zenginliği bize heyecan vermeye başlamıştı.

Bizler '90 yılında üniveristeye gelmiştik. Okulumuzda '90 ile '93 yılları arasında sürekli bir takım devrimci etkinlikler (o dönemler yurtseverlerin belirli bir kitlesi ve aktivasyonu vardı) ve faşistlerle çatışmalar oluyordu. Biz de bu sürece başlangıçta yurtseverlerin yörüngesinde, bir süre sonra da bağımsız devrimciler olarak dahil olduk. Bir çok devrimci çevreyi tanımaya başladık. Önceleri Dev-Sol ile, sonraları ise TİKB ile oldukça uzun tartışmalarımız oldu. Fakat bu sözkonusu

çevreler bizi bir türlü ikna edemiyor ve kazanamıyorlardı. Çünkü onlardan ideolojik olarak daha ileri bir noktada bulunuyorduk. '94 yılı başlarında Ekimci bir yoldaşın yönlendiriciliğinde yaklaşık on kişiden oluşan bir grup olarak eğitim çalışması başlattık. Bu çalışma bizim daha önce yürüttüğümüz eğitim çalışmasına paralel olmakla birlikte daha disiplinli ve tempolu oldu. '94 yılının sonlarına doğru bu on kişiden bir kaçı döküldü. Geriye kalanlarımız değişik alanlarda çalışmaya başladık. Çalıştığım alanda yaptığım işi ciddiye alıyor, hakkıyla yapmaya çalışıyordum. Kısa denilebilecek bir süre sonra ilgili yoldaşlara "hayatımın bundan sonraki tüm süreçlerini birlikte planlama" önerisinde bulundum. Yoldaşlar bunu memnuniyetle karşıladılar. Bundan sonrası her cephede hızlı bir gelişmeyi ifade etti benim için. Ailemin kullaştırıcı ve köreltici etkisini üzerimden attıkça devrimcileştim ve özgürleştim.

Benim politikleşmem ve devrimcileşmem esas olarak EKİM'le birlikte olmuştur. İdeolojik planda, önceki marksist birikimim EKİM'le örtüştüğü oranda "doğru" yerde olduğumu gittikçe daha çok hissetmeye başladım ve bundan haz duydum. Başka bir örgütten gelmiyor oluşum EKİM'le ideolojik bütünleşmemi kolaylaştırdı. Deyim yerindeyse artık herşeyi EKİM'den öğreniyordum. Fakat öte yandan ön bir örgütsel deneyimimin olmaması, benim için öğrenecek çok şey olduğu anlamına geliyordu.

Burada ara bir değinme yapmak istiyorum. Bir komünist için devrimci faaliyet, sınıf devrimciliği faaliyeti anlamına gelmektedir. Benim de öğrenip ustalaşmam gereken, deyim uygunsa, devrimciliğin "sınıf zeminli" olanı idi. Fakat durum gerçekte biraz "ürkütücü"ydü. Zira biz komünist devrimciler olarak, sınıfa komünist devrimci bir faaliyet götüren bir sınıf örgütünün/partisinin mirası üzerine yükselmiyorduk. Her ne yapılması gerekiyorsa, bunu esas olarak en baştan başlayarak bizim yapmamız gerekiyordu.

Kollektif faaliyet süresince değerli komünistlerle çalıştım. Birlikte çalışmaktan büyük bir haz aldığım, çok şey öğrendiğim bir çok yoldaşım oldu. Az sayıda yoldaşla, zayıf olanların döküldüğü oldukça sıkışık ve yoğun bir faaliyet dönemi geçiriyorduk. Bu yüzden kollektif ve kişisel eğitim çalışmaları pek iyi gitmiyordu. Fakat periyodik toplantılarımızdan ve tek tek yoldaşlarla yaptığım tartışmalardan sürekli yeni şeyler öğrendim. Kafama takılanı sormadan geçmedim. Örgütsel demokrasi gereği hakkımı aramamazlık etmemeye çalıştım. Olduğu kadar aksi davranışlara müdahalede bulunmayı kendime görev saydım.

Gelişmemin belirli bir aşamasında ilgili yoldaşlarla bir toplantı yaptık. Yoldaşlar benim bundan sonra başka bir faaliyet alanında çalışmam gerektiği değerlendirmesini yapmışlar. Bu konuda benim fikirlerimi sordular. Hiç bir engelimin olmadığını belirterek, faaliyet nerede ihtiyaç duyarsa orada çalışabileceğimi ifade ettim. Ve yeni faaliyet alanıma yeni bir düzeyde geçmiş oldum.

Yeni faaliyet alanı benim için yeni görev ve sorumlulukları ifade ediyordu. İnisiyatif alanımın genişliği beni büyük yüklerin altına sokarken, tam da bu sayede bana bir çok alanda kendimi geliştirme fırsatı verdi. Alanımdaki yeni yoldaşlarla uyum konusunda fazla zorluklarla karşılaşmamam, diyebilirim ki gelişmemin önünü düzledi. Yakaladığımız kollektif irade ve kader birliği, önümüzdeki sorunları teker teker aşmamızın en temel dayanağı oldu. Bugün artık faaliyetimiz sıçramanın eşiğindedir.

Örgütlü mücadelede komünist bir militan olarak bir buçuk yılımı doldurmuş bulunmaktayım. Bu süre zarfında iki kez düşmanın eline geçtim. İlkinde toplu gözaltı oldu ve kimseye fiziki işkence yapılmadı. İkincisinde birlikte alındığım yoldaşlarla kaba şiddete maruz kaldık. Toplu olarak ortalamanın üstünde bir direniş sergiledik. Devrimcilerin "kasta değil, fikirde çözüldüğünü", komünist bir devrimciyi hiç bir fiziki işkence yönteminin çözemeyeceğini belirtmek istiyorum.

Bugüne kadar bana verilen her yeni görevden ve sorumlulukta kendimi onurlandırılmış olarak hissettim. Görevlerime asıldığım kadar haklarımın da kovalayıcısı oldum. Geldiğim noktada örgütle olan ilişkimin yeni bir üst noktada tanımlanmasını istiyorum. Yeni görev ve sorumluluklar için kendimi hazır hissettiğimi söylerken, omuz omuza mücadele ettiğimiz tüm yoldaşlarımı hasretle kucaklıyorum.

Hikmet/ Nisan '96

Okurlardan / Yoldaşlardan...

"Yeni ve daha ileri 15-16 Haziran'lara!" gecesi

Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde bir kilometre taşı olan 15-16 Haziran direnişinin 26. yıldönümünde, işçi sınıfımızın militan mücadele geleneğini bugünkü kuşaklara taşımak amacıyla Stuttgart bölgesinde politik bir gece düzenledik. 300 civarında insanın katılımıyla gerçekleşen gecemiz politik ve coşkulu bir havada geçti.

Geceye bir arkadaşımızın Enternasyonal'i org eşliğinde Almanca ve Türkçe söylemesiyle başlandı. Devrim ve sosyalizm mücadelesinde şehit düşen devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra sahneye Grup Serhildan geldi. Türkçe ve Kürtçe türküleri ile büyük bir coşku yaratan Grup Serhildan'm programına katılımcılar "Kahrolsun sömürgecilik! Kürtlere özgürlük!" şiarı ile katıldılar. Ardından '96 1 Mayıs'ından görüntüler sunan bir film izlendi. '96 1 Mayıs'ının görkemli devrimci ve militan havası adeta salonu kuşatmıştı. Fırtına Yüreğimizde şiir grubunun kendine özgü militan üslupları ile okudukları kavga şiirleri büyük bir beğeni kazandı. Grup Eylem devrimci türkü ve marşları ile kitleyle bütünleşti. "Gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!" şiarları Grup Eylem'e eşlik etti. Yarım saatlik bir aradan sonra, ozan Ali Asker geleneksel halk türküleri ve devrimci marşları ile geceye coşku kattı.

Bir yoldaş EKİM-YDK adına konuşma yaptı. Faşist sermaye düzeninin iktisadi ve siyasi krizi, yeni hükümet arayışları, parlamentoda yaşanan çürüme ve kokuşmaya değindi. Devletin temel saldırı politikalarının kapsamlı ve kesintisizbir biçimde sürdüdüğü, başta devrimci tutsaklara yönelik imha amaçlı saldırılar olmak üzere, işçi sınıfına, emekçi kitlelere, gençliğe, Kürt halkına ve demokratik kitle gösterilerine karşı her güçen gün daha da pervasızlaşan faşist devlet terörünün altı çizildi. Zindan direnişlerine daha ileri bir desteğin ve duyarlılığın yaratılması gerektiği vurgulandı. HADEP Kongresi'nde yaşanan bayrak indirme olayının faşist Türk devleti tarafından nasıl bir ırkçı-şoven kampanyaya çevrildiği anlatılarak, eşitlik, özgürlük ve gönüllü birlik bayrağının daha da yükseltilmesi çağrısı yapıldı. Avrupa'da tekellerin işçi ve emekçi kitlelere yönelik saldırılarına karşı tek sınıf, tek cephe bilinciyle mücadele alanlarına çıkılması çağırısı yapıldı.

Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinden ve özel olarak 15-16 Haziran Direnişi'nden kesitler sunan dia gösterisi büyük bir beğeni ve heyecanla izlendi. Fırtına Yüreğimizde şiir grubunun ardından Grup Eylem son kez sahneye geldi. Grubun coşkulu türküleri eşliğinde herkes halaya durdu. Gecemiz devrimci şiarlar eşliğinde sona erdi. Gece programında yer alan Kürt ozan Beser Şahin ise gecemize gelmedi. Daha önceki iki gecemizde de benzer bir tutumu sergileyen Beser Şahin neden gelmediği konusunda hala da bir açıklama yapmış değildir.

Stuttgart'tan Ekimciler

Yolaçıcı bir yazı...

146. sayıda yayınlanan *"Fabrika Çalışması Üzerine"* başlıklı yazı, belirli yetersizliklerine karşın sevindirici ve yol açıcı bir yazı. 115. sayıda yayınlanan yazıya yöneltilen eleştirinin ise doğru olmadığını, yazıyı kendi bütünlüğü içinde yeterince kavrayamadığını düşünüyorum.

Geçmişte yayınlanan yazı, sınıf çalışmasının zorluklarından sözederken, teoriyle karşı karşıya getirmeyi amaçlamıyor, istikrarlı ve sonuç almayı hedefleyen bir çalışmanın önemine vurgu yapıyordu. Fabrika çalışmasında çabuk sonuç alınacağı düşüncesinin özellikle küçük-burjuva kadrolarda karamsarlığı körüklemesine işaret eden uyarıcı bir niteliği vardı. Teorinin kavranmasının kolaylığının kadro olabilmek için yeterli olamayacağını söylüyor, halk deyimiyle "iki yakayı bir araya getirme" anlamında, teorinin ete kemiğe bürüneceği alanda çubuğu pratik yükümlülüklere büküyordu.

Bir Ekim okuru/İstanbul

Yoğunlaşan saldırılara karşı mücadeleye!

Dünyada ve ülkemizde işçi sınıfı ve tüm emekçi katmanlar, gözü dönmüş sömürücü sermaye tarafından kuşatılmış durumdadır. Birbiri arkasına eklenen saldırılarla çember hergün biraz daha daraltılmaya çalışılmaktadır.

Bu gelişmelere paralel olarak işyerimdeki durumu gözlemliyorum. İşçi arkadaşlarımın bugünkü edilgen durumunun sonu nereye varacak diye düşünüyorum. İşçilerin güven duyacakları bir örgütlülüğe sahip olmamaları en temel zayıflığımız. Sendika bürokratları günü kurtarma peşindeler. İşçi sağlığı ve işgüvenliği mevzuat olup rafa kaldırılmıştır. Yıllık izinler, günlük izinler, yemek ve servis araçları sorunları birbiri arkasına eklendiği halde, en küçük bir tepki ortaya konulamamaktadır. İşveren temsilcileri fazla mesaiyi bir koz olarak kullanmakta, isteğini verip istemediğine vermeyerek, biz işçileri karşı karşıya getirmektedir. Yani "böl-parçala, yönet" taktiğini çok iyi bir biçimde kullanmaktadır. Sendika bürokratları da bu duruma ses çıkarınamaktadırlar.

Oysa eperyalist burjuvazi "küreselleşme" yutturmacasıyla işçi sınıfı ve tüm emekçilerin daha yoğun bir biçimde sömürmesi anlamına gelen Gümrük Birliği'ni bayram havasında kabul ettirmiştir. Özelleştirme, "mezarda emeklilik", SSK'nın tasfiyesi tasarılarını dayatmaya çalışmaktadır.

Biz üretenler, üzerimizde yoğunlaşan baskı ve saldırılara karşı durabilmemiz için bir sınıf olduğumuzun bilincine varmak zorundayız. Özellikle biz öncü işçiler, sendika bürokratlarına ve sermayeye karşı mücadeleye daha etkin bir biçimde önderlik etmeliyiz. Yılmadan, usanmadan ücretli kölelik zincirlerini kırmak için çalışmalıyız.

Bir Tüpraş işçisi/İzmir

Kent yoksulları ve işçi sınıfı

Devrimci hareketin temel çalışma alanı olan gecekondu semtleri küçük-burjuva kesimlerin yoğunluğuyla dikkat çekiyor. Devrimci grupların kendilerini var ettikleri bu pratik içinde, özellikle de Kürt-Alevi kesimler içinde güç olmaları çok fazla bir güçlük taşımıyor. Bu kesimler kendi politik önderliklerine kavuştuklarında belli bir gücü temsil ediyorlar. Fakat işçi sınıfının politik önderliğinin olmadığı koşullarda, bu gücün neyi ifade ettiğini de 12 Eylül yeterli açıklıkta ortaya koymuştur.

Faaliyet yürüttüğümüz bölgenin bir mahallesinde, büyük oranda Sivas, Erzincan, Dersim, Maraş, Bingöl vb. kentlerden göç etmiş insanlar oturuyorlar. Burada 20'ye yakın gazete ilişkimiz var. Devrimci faaliyete açık olan, belli bir politik duyarlılığa sahip bu ilişkileri bir türlü politik kitle eylemliliklerine çekmeyi başaramadık. Burada yalnız biz değil, faaliyet yürüten diğer devrimci hareketler için de durum aynı. Kimi zaman, evlerine gittiğimizde bize oldukça ilgili davranan insanlar, bir sonraki gidişimizde farklı bir tutum sergileyebiliyorlar. Ya da, bir gün komşusunu göklere çıkaran, iki gün sonra aynı komşusunu çekiştirebiliyor. Hemen hemen tüm ailelerde diğerlerine karşı güvensizlik var. Kısacası bizim için iğreti olan bu çalışma alanında kimin ne olduğunu anlamak epey güç oluyor. Mücadelenin gerekliliğiyle devletin saldığı korkunun basıncı arasındaki ezilme, insanları ikiyüzlülüğe zorluyor. Sınıfın politik öncülüğüne kavuşamamış olması, düzenin ideolojik ve terör silahlarını en çok bu kesimler üzerine doğrultması, reformizmin "pembe" mücadele anlayışının çekiciliği sayesinde düzen bu kesimler üzerinde hala da başarı sağlayabiliyor.

Komünist hareketin ısrarla işçi sınıfının devrimcileştirme çabasının önemi burada bir kez daha kendisini ortaya koyuyor. Bu küçük-burjuva kesimleri düzenden koparmanın en sağlıklı yolu, işçi sınıfı politik önderliğine bir an önce ulaştırmaktır. Sorumluluk ise komünistlerin omuzlarındadır.

A. Siyan/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mahalli Bildirilerden...

İzmir Basma ve Pamuk Mensucat İşçileri!

Çalışma ve yaşam koşullarımız işverenin son uygulamaları ile birlikte tam bir cehenneme döndü. Bizi sefalet ücretine mahkum eden İzmir Basma kapitalisti, karşı çıkmadığımız için, kölece çalışmanın en açık biçimi olan 12 saat mesaiyi zorunlu hale getirdi. Yüzlerce arkadaşımızın işine komik tazminatlar ödenerek son verildi. Sağlıklı beslenme olanaklarımız elimizden alındığı gibi bedenimiz ve geleceğimiz kimyasal zehirlerin insafına terkedilmiştir. Bu koşullarda çalıştığımız yetmiyormuş gibi viziteye çıkmak bir lüks, dahası bir suç olarak görülüyor.

Peki biz ne yapıyoruz? Bu iğrenç sömürü ve baskı koşullarına karşı insanca, onurlu bir mücadele veriyor muyuz? Hayır! Tazminat alıp işten çıkmayı bir başarı, işten ayrılıp başka iş aramayı çıkar yol sanıyoruz. Zorunlu mesailere boyun eğiyor, işten atılan arkadaşlarımıza sahip çıkmıyor, mezbahalık koyunlar gibi sıranın bize gelmesini bekliyoruz. Kendi geleceğimizi hain sendika bürokratlarının ya da hepsi birbirinden beter çürümüş düzen partilerinin kaderine terkediyoruz. Kürt halkının katledilmesine, işçi kardeşlerimizin ve devrimci tutsakların direnişlerine, emekçi memurların ve gençliğin hak taleplerine seyirci kalıyoruz.

Arkadaşlar! Bizi kurtaracak olan kendi kollarımız ve birliğimizdir, sınıfsız sömürüsüz bir dünyanın mücadelesi olan sosyalizmdir. Çünkü barbar kapitalizmde işçilerin tek tek kurtulması mümkün değildir. İşçiler olarak bizler, dünyadaki bütün sömürü ve baskı koşullarının karşısına dikilmedikçe, bu rezil koşulların daha katmerlisini yaşamaya mahkumuz. Saldırılar sürüyor. Bir an önce kendi fabrikamızdan başlayarak güvendiğimiz arkadaşlarla bir araya gelmeli, sorunlarımızı tartışmalı ve işyeri komitelerini örgütlemeliyiz. İşçi arkadaşlarımıza karşı yapılan en küçük bir saldırıya karşı sınıf gücümüzü göstermeliyiz. İnsanca yaşam ve çalışma koşulları için iş yavaşlatmadan iş durdurmaya, grevden fabrika işgaline kadar yapacağımız her eylem meşrudur. Yolumuz 15-16 Haziran, Tariş ve Aras Kargo direnişlerinin yolu olmalıdır. Bunu başarabiliriz.

EKİM İzmir İl Örgütü'nün Haziran '96 tarihli bildirisinden...

Devrimci tutsakların direnişi sürüyor
Zindanlar yıkılsın! Tutsaklara özgürlük!

Türkiye ve Kürdistan zindanlarındaki devrimci tutsakların tabutluk genelgelerinin iptal edilmesi, tutsak yakınlarına yönelik saldırıların durdurulması, tedavi ve duruşmalara çıkmanın önündeki engellerin kaldırılması vb. taleplerle başlattıkları açlık grevi ölüm sınırına dayanmış bulunuyor. Terörist devletin cezaevlerine yönelik kapsamlı saldırısına tutsaklar bedenlerini açlığa yatırarak ve çeşitli direnişler örgütleyerek yanıt verdiler. Direniş, hemen tüm cezaevlerini kapsayarak ve dışarda yankı bularak devam ediyor. ...

Devrimci tutsaklar merkezi ve toplu bir direniş hattı oluşturarak her zamankinden daha güçlü ve ileri mevzide bulunuyorlar. Dışarda ise tutsak ve kayıp yakınlarının, demokratik kitle örgütlerinin, devrimci-ilerici güçlerin yaygınlaşarak süren destek eylemleri tutsaklar için ayrı bir moral ve güç kaynağıdır. İçerde ve dışarda oluşturulan ortak direnişle saldırılar püskürtülecektir.

İşçiler, emekçiler!

Mafya babalarının, yağmacı ve hırsızların, çıkar şebekelerinin, işkenceci ve katillerin bir terör aygıtına dönüşen TC, kendisinden yana olmayan herkese karşı topyekün bir imha ve sindirme savaşı sürdürüyor. Bu savaşın bir parçası olarak gündeme alınan tutsaklara yönelik saldırılar vahşet boyutlarını aşmış bulunuyor. Buna sessiz kalamayız. Özgürlük tutsakları şahsında çiğnenmek istenin irade insanlığın onuru ve iradesidir. Teslim alınıp soysuzlaştırılmak istenen insanlıktır. İnsanım diyen buna izin vermemelidir. Bunun için bulunduğumuz her alanda zindan direnişçilerinin eylemlerini desteklemeli, yeni ölümleri ve katliamları önlemek, faşizmin saldırılarını püskürtmek için sesimizi yükselterek mücadeleye girişmeliyiz.

EKİM Yurtdışı Komitesi'nin Haziran '96 tarihli bildirisinden...

bizim Büyük-Rus milli vakarımızın yüz karaları Romanov'lar, Bobrinski'ler ve Purişkeviç'ler çetesinin gücüne güç katmak için bizi yine savaşa sürmekte oldukları kölece *bugünümüzden* de nefret ediyoruz. Köle doğmuş olmak kimsenin kusuru değildir; ama hem özgürlük savaşına yan çizen, hem de köleliğini göklere çıkaran bir köle (Polonya'nın ve Ukrayna'nın boğazlanmasına, vs. Büyük-Rusların "anayurt savunması" diyen bir köle)... böyle bir köle, insanda meşru bir öfke, horgörü ve tiksinti uyandıran aşağılık bir asalak ve hayvandır.

Tutarlı On Dokuzuncu Yüzyıl demokrasisinin en büyük temsilcileri ve devrimci proletaryanın hocaları olan Marx ve Engels, "Başka milletleri ezen hiç bir millet özgür olamaz", demişlerdi. Biz Büyük-Rus işçileri de, içimiz milli gurur duygusuyla dolu dolu, her ne pahasına olursa olsun, özgür ve bağımsız, demokratik, cumhuriyetçi ve mağrur bir Büyük Rusya; komşularıyla ilişkilerini, büyük bir milleti o denli alçaltan feodal imtiyaz ilkesi üzerine değil, insanca eşitlik ilkesi üzerine dayandıran bir Büyük Rusya istiyoruz. Ve bunu istediğimiz içindir ki, şöyle diyoruz: Yirminci Yüzyılda ve Avrupa'da (Avrupa'nın uzak doğusunda dahi) *kendi* yurdumuzun krallığı ile, toprak sahipleri ve kapitalistleri ile, yani yurdun en *azılı* düşmanları ile savaşmak için her türlü devrimci yola başvurmaksızın "anayurdu savunmamız" imkansızdır. Diyoruz ki, Büyük Ruslar, çarlığın herhangi bir savaşta yenilgiye uğramasını istemezlerse "anayurdu savunamazlar". Çarlığın yenilmesi Büyük Rusya halkının onda dokuzu için ehveni şerdir. Çarlık bu onda dokuzu ekonomik ve siyasi bakımlardan ezmekle kalmıyor çünkü; onlara başka milletleri boyunduruk altına almayı ve bu ayıplarını ikiyüzlü, güya yurtseverce laflarla örtmeyi öğrettiği için, aynı zamanda onları yozlaştırıyor, alçaltıyor, şereflerine ve namuslarına halel getiriyor.

Buna karşı şöyle bir itiraz ileri sürülebilir. Çarlığın yanısıra ve onun kanadı altında bir başka tarihi güç ortaya çıkmış, güç kazanmıştır: Muazzam bölgeleri ekonomik düzeyde bir merkezde toplayıp kaynaştırarak ilerici bir iş gören Büyük-Rus kapitalizmi. Ki bu itiraz bizim sosyalist-şovenleri hiç de mazur göstermez; tersine, daha çok mahkum eder. Onlara (tıpkı Marx'ın Lasalle'cilere Prusya'lı Kraliyet Sosyalistleri demesi gibi) çarcı-Purişkeviç sosyalistleri demek gerekir. Hatta diyelim ki, tarih, yetmiş iki küçük millete karşı Büyük-Rus hakim-millet kapitalizmi lehine tecelli etti. İmkansız değildir bu; çünkü sermayenin bütün tarihi bir vahşet ve çapul, kan ve yolsuzluk tarihidir. Biz küçük milletlerin her ne pahasına olursa olsun ayakta kalmasını savunmuyoruz, *başka şartlar eşit olmak üzere*, kesinlikle merkeziyetçilikten yanayız, küçük burjuva federal ilişkiler ülküsüne karşıyız. Bununla birlikte, varsayımımız doğru olsa dahi, bir kere, Romanov-Bobrinski-Purişkeviç'in Ukrayna'yı, vs. boğazlamasına yardımcı olmak ne bize, ne başka demokratlara düşer. (Sosyalistlere haydi haydi düşmez.) Kendi Junker'ce tarzında Bismarck'ın sosyalistlerce desteklenmesini bu nedenle haklı gösterecek bir kimse doğrusu yaman bir "marksist" olurdu. Bundan başka Bismarck, başka milletler tarafından ezilen dağınık Almanları bir araya getirerek ekonomik kalkınmayı ilerletti. Oysa Büyük Rusya'nın ekonomik refahı ve hızlı kalkınması, diğer milletler üzerindeki Büyük-Rus baskısından ülkenin kurtulmasını gerektirmektedir. Bismarck'lığa özenen gerçek-Ruslara hayranlık duyanlarımızın arada göremedikleri fark budur.

İkincisi, tarih Büyük-Rus hakim-millet kapitalizminden yana tecelli edecekse eğer, bundan çıkan sonuç, kapitalizmin doğurduğu komünist devrimin baş gücü sıfatıyla Büyük-Rus proletaryasına düşen *sosyalist* rolün büsbütün büyük olacağıdır. Proleter devrimi, işçilerin *tam* milli eşitlik ve kardeşlik ruhuyla uzun bir süre eğitilmelerini gerektirir. Büyük Rusların milli gururunun (kölece anlamında gururunun değil) çıkarı, Büyük-Rus (ve diğer) proleterlerin *sosyalist* çıkarlarıyla birdir. Biz kendimize her zaman Marx'ı örnek alırız. O Marx ki, uzun yıllar İngiltere'de yaşayıp yarı yarıya İngiliz olduğu halde, İngiliz işçilerinin sosyalist hareketinin çıkarları adına İrlanda için özgürlük ve milli bağımsızlık istemiştir.

Üzerinde durduğumuz bu ikinci varsayımda, bizim kendi yetiştirmemiz sosyalistler-şovenler, Plehanov, vs. vs.'nin yalnız kendi yurtlarına, yani özgür ve demokratik bir Büyük Rusya'ya değil, aynı zamanda Rusya'da yaşayan bütün milletlerin proleter kardeşliğine, yani sosyalizm davasına da ihanet eden hainler oldukları ortaya çıkacaktır.

12 Aralık 1914

Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri
Belge Yayınları, Üçüncü Baskı, s.117-122

Büyük Rusların Milli Gururu Üzerine

V. İ. LENİN

Milliyet ve anayurt üzerine ne çok laf, iddia, ağız kalabalığı var bugünlerde! İngiltere'de liberal ve radikal kabine üyeleri, Fransa'da (gerici meslekdaşlarıyla tam bir anlaşma içinde olduklarını ispat eden) bir sürü "ilerici" gazeteci, ve Rusya'da bir tümen (bir hayli Narodnik ve "marksist" de dahil olmak üzere) resmi, Kadet ve ilerici yazar çizer... hepsi, ülkelerinin özgürlüğü ve bağımsızlığına, milli bağımsızlık ilkesinin yüceliğine övgüler düzüp duruyorlar. Kasap Nikola Romanov'un, yada Zencilere ve Hintlilere zulmedenlerin satılık şakşakçısı nerde biter, sırf budalalıktan yada belkemiksizlikten ötürü kendini akıntıya kaptıran aşağılık kakavan nerde başlar, belli değil. Bu ayrımın bir önemi de yok. Güçlü milletlerin toprak sahipleriyle kapitalistlerinin çıkarlarına çok yakından bağlı, yaygın ve kökü derinde bir ideolojik eğilimle karşı karşıyayız. Her yıl bu sınıfların çıkarlarını savunan fikirlerin propagandasına yüz milyonlar harcanıyor. Suyunu çeşitli kaynaklardan alan oldukça geniş bir oluk bu; inançlı bir şoven olan Menşikov'dan tutun, Plehanov ve Maslov, Ruvanoviç ve Simirnov, Kropotkin ve Burtsev gibi oportünizmden ve ödleklikten ötürü şoven olanlara kadar.

Biz Büyük-Rus Sosyal-Demokratlar da, bu ideolojik eğilim karşısında tutumumuzu tanımlamaya çalışalım. Avrupa'nın uzak doğusunda ve Asya'nın oldukça büyük bir kısmına hakim bir ülkenin temsilcileri olarak, milli meselenin muazzam önemini unutmak bize yakışmaz. Özellikle, adının "halklar hapishanesi"ne çıkmasını haketmiş bir ülkede; Avrupa'nın uzak doğusuyla Asya'da büyük küçük bir kısım "yeni" ülkeleri kapitalizm hayata ve bilince uyandırmaktayken; ve çarlık monarşisi, bazı milli sorunları Birleşik Soylular Konseyi ve Guçkov, Krestovnikov, Dolgorukov, Kutler ve Rodiçev taifesinin çıkarına "çözmek" için milyonlarca Büyük Rus'u ve Rus olmayan ahaliyi seferber etmişken...

Sınıf bilince ermiş biz Büyük-Rus proleterleri milli gurur duygusunun yabancısı mıyız? Muhakkak ki hayır! Dilimizi ve yurdumuzu seven insanlarız biz; ve de *yurdumuzun* emekçi yığınlarını (nüfusun onda dokuzunu) demokratik ve sosyalist bir bilinç düzeyine çıkarmak için elimizden gelen gayreti esirgemiyoruz. Güzel yurdumuzun çarın kasapları, soylular ve kapitalistler elinde uğradığı zulmü, baskıyı ve aşağılanmayı görmek bizim için çok acıdır. Bu zulme karşı bizim aramızdan, Büyük Ruslardan gelen direnme; içimizden Radişev, Dekambrist'ler ve "yetmişlerin" devrimci halk adamlarının çıkmış olması; Büyük-Rus işçi sınıfının 1905'te yaman bir devrimci yığın partisi yaratmış olması; Büyük-Rus köylüsünün demokrasiye yüzünü dönmeye başlaması ve papazlarla toprak sahiplerini tepeleme işini ele almış olması bize kıvanç veriyor.

Hayatını devrim davasına adayan Büyük-Rus demokratı Çernişevski'nin bundan yarım yüzyıl önce söylediklerini hatırdan çıkarmıyoruz: "Sefil bir millet, kölelerden ibaret bir millet, baştan aşağı... hepsi köle." Gizli ve açık Büyük-Rus köleleri (çarlık monarşisine köle olanlar) bu sözleri hatırlamaktan hoşlanmazlar. Oysa bizim fikrimizce bunlar gerçek bir yurt sevgisini, Büyük-Rus halk yığınları içinde devrimci bir ruh eksikliğinden tedirgin olan bir sevgiyi dile getiren sözlerdir. O zamanlar bu ruhtan hiç mi hiç eser yoktu. Bugün de çok az var; ama var. Büyük Rus milleti *de* devrimci bir sınıf yarattı diye; o *da* insanlığa yalnız büyük katliamlar, sıra sıra darağaçları, zindanlar, büyük aileler ve papazlara, çarlara, toprak sahiplerine ve kapitalistlere büyük başeğmeler değil, özgürlük ve sosyalizm uğruna mücadele için büyük örnekler de sundu diye gönlümüz milli gururla dolup taşıyor.

Milli gurur duygusuyla dolu içimiz; bu nedenle kölece geçmişimizden de (toprak sahibi soylular Macaristan'ın, Polonya'nın, İran'ın ve Çin'in özgürlüğünü boğmak için köylüleri savaşa sürüyorlardı o zamanlar), yine aynı toprak sahibi soyluların, kapitalistlerin yardımıyla, Polonya ve Ukrayna'yı boğazlamak, İran'da ve Çin'de demokratik hareketi ezmek,

(Devamı s.23'te)